

**RADA PRE
MEDIÁLNE SLUŽBY**

**Správa Rady pre mediálne služby
pre Európsku komisiu
o opatreniach na podporu
a rozvoj zručností v oblasti
mediálnej gramotnosti**

Rada pre mediálne služby
Marec/Apríl 2023

A. Právne a/alebo politické opatrenia

A.1 Aké legislatívne opatrenia a ďalšie opatrenia právnej povahy uplatniteľné na audiovizuálne mediálne služby a poskytovateľov platformy na zdieľanie videí zaviedla vaša krajina alebo prípadne plánuje na podporu a rozvoj zručností v oblasti mediálnej gramotnosti?

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o mediálnych službách)

- **Právny rámec**

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/13/EÚ o audiovizuálnych mediálnych službách (AVMSD), vrátane ustanovení v oblasti mediálnej gramotnosti, bola transponovaná zákonom č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o mediálnych službách)¹. Úprava **nadobudla účinnosť od 1. augusta 2022**. Gestorom zákona je Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky. Prehľad relevantných častí právneho rámca a oblasti pôsobnosti Rady pre mediálne služby uvádzame nižšie.

Vzhľadom na dátum účinnosti tejto právnej úpravy je však stále jej aplikácia len na začiatku. To platí aj pre nové oblasti pôsobnosti pre Radu pre mediálne služby. Napriek tomu, kde je to možné, uvádzame v správe aktivity zrealizované v minulosti alebo začaté/plánované v čase od 1. augusta 2022. Komplexnejšie hodnotenie vplyvu zákona o mediálnych službách však bude možné popísať až v nasledujúcej správe o mediálnej gramotnosti.

Čo sa týka **právneho rámca a kompetencií do 1. augusta 2022** (zákon č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii²), tak ten neobsahoval špecifické ustanovenia v oblasti mediálnej gramotnosti a jej rozvoja. To platí rovnako pre povinnosti pre poskytovateľov audiovizuálnych mediálnych služieb, ale aj kompetencií pre Radu pre mediálne služby (dovtedy nazývanú Rada pre vysielanie a retransmisiu). Jedinou výnimkou bolo *“poskytovať Ministerstvu kultúry a Ministerstvu školstva Slovenskej republiky podklady k správe, ktorej obsahom je zhodnotenie stavu a úrovne mediálnej gramotnosti”*³ za účelom podávania implementačnej správy pre Európsku komisiu. Vzhľadom na neexistujúce kompetencie ani kapacity, Rada pre vysielanie a retransmisiu v tejto oblasti nevykonávala systematické aktivity a úlohou empiricky preskúmať túto problematiku poverila Fakultu masmediálnej komunikácie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. Reprezentatívny výskum sa uskutočnil v roku 2015 v rámci projektu s názvom

---

¹ <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/264/20230101.html>

² <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2000/308/20220128.html>

³ <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2000/308/20220128.html>

Implementácia kvantitatívnych a kvalitatívnych výskumných stratégií monitorovania a evaluácie úrovne mediálnej gramotnosti v Slovenskej republike.⁴

- **Kompetencie Rady pre mediálne služby**

V zmysle vyššie uvedeného od 1. augusta 2022 Zákon o mediálnych službách ustanovuje nové oblasti pôsobnosti Rady:

- **iniciovať a vykonávať výskumnú a analytickú činnosť v mediálnej oblasti na účel sledovania a hodnotenia stavu mediálneho prostredia**, a to najmä s ohľadom na šírenie nenávisných prejavov, dezinformácií, obsahu, ktorý môže vážne narušiť vývoj maloletých, kyberšikanu, **mediálnu gramotnosť**, mediálnu komerčnú komunikáciu, politickú propagáciu, internú a externú mediálnu pluralitu a úroveň slobody médií. (§ 110 ods. 3 písm. g).
- **iniciovať a vykonávať aktivity podporujúce mediálnu gramotnosť** (§ 110 ods. 3 písm. j).
- v súvislosti s nižšie uvedenou povinnosťou pre **platformy na zdieľanie videí** prijímať opatrenia v oblasti mediálnej gramotnosti je úlohou rady **posudzovať vhodnosť týchto opatrení** na základe na vyžiadanie predložených údajov zo strany platformy na zdieľanie videí. V prípade že Rada pre mediálne služby zistí, že na základe poskytnutých údajov nie je možné posúdiť vhodnosť prijatých opatrení, môže požiadať poskytovateľa platformy na zdieľanie videí o doplňujúce informácie. (§ 50 ods. 1 a 2) V prípade zistenia porušenia je možné ukladať platforme na zdieľanie videí pokuty vo výške od 100 do 100 000 eur. (§ 145 ods. 1 a 2)
- pravidelne podávať Komisii **správu** o podpore a prijatých **opatreniach na rozvoj mediálnej výchovy**. (§ 110 ods. 3 písm. g)

A.2 Ukladajú sa vo vašej krajine audiovizuálnym mediálnym službám a poskytovateľom platformy na zdieľanie videí povinnosti vykonávať opatrenia v oblasti mediálnej gramotnosti?

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o mediálnych službách)

- **Povinnosti pre prevádzkovateľov služieb**

Zákon o mediálnych službách v súlade s AVMSD obsahuje povinnosť pre **prevádzkovateľa platformy na zdieľanie videí zabezpečiť** prijatie vhodných opatrení na ochranu verejnosti, okrem iného i zabezpečenie účinných **opatrení a nástrojov v oblasti mediálnej gramotnosti a zvyšovanie povedomia užívateľov o uvedených opatreniach a nástrojoch**. (§ 49 písm. g) V tejto súvislosti sa slovenská zákonná úprava, podobne ako pri zvyšných ustanoveniach pre platformy na zdieľanie videí, neodchyľuje od znenia AVMSD.

---

⁴<https://medialnavychova.sk/vyskumne-projekty-medialnej-vychovy/medialna-gramotnost-dospelej-populacie-v-sr/>

Podobné ustanovenie však absentuje v prípade audiovizuálnych mediálnych služieb. V prípade **súkromných audiovizuálnych mediálnych služieb** je preto prijímanie opatrení v tejto oblasti na báze dobrovoľnosti. V prípade **verejnoprávneho Rozhlasu a televízie Slovenska** obsahuje zákon č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov iba všeobecné povinnosti pre túto verejnoprávnu, národnú, nezávislú, informačnú, kultúrnu a vzdelávaciu inštitúciu. Má napr. povinnosť *“vysielerie väčšinového podielu programov vo verejnom záujme vo vysielaní každej programovej služby; programom vo verejnom záujme sa rozumie program zameraný na uspokojovanie informačných a kultúrnych potrieb poslucháčov alebo divákov na území, ktoré vysielateľ svojim signálom pokrýva, a to najmä 1. program vhodný pre maloletých zameraný na vzdelávacie, výchovné alebo informačné účely ... 3. program zameraný na vzdelávanie alebo vedu a techniku...”*⁵

A.3 Aké širšie politické opatrenia na podporu a rozvoj zručností v oblasti mediálnej gramotnosti má vaša krajina zavedené?

Zákon č. 245/2008 Z. z. zákon o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Napriek tomu, že zákon explicitne nespomína zvyšovanie zručností v oblasti mediálnej gramotnosti, jednotlivé kompetencie, ktoré je možno chápať aj ako súčasť mediálnej gramotnosti, možno nájsť v § 4, ktorý definuje ciele výchovy a vzdelávania v písmene b) a c).

Cieľom výchovy a vzdelávania je umožniť dieťaťu alebo žiakovi:

b) získať **kompetencie** v oblasti komunikačných schopností, **využívania digitálnych technológií**, komunikácie v štátnom jazyku, cudzom jazyku a v národnostnej škole, národnostnej triede alebo v národnostnom školskom zariadení aj v jazyku národnostnej menšiny,

c) získať kompetencie najmä v oblasti prírodných vied, humanitných vied, technických vied, matematickej gramotnosti, finančnej gramotnosti, **čitateľskej gramotnosti**, pohybu a zdravia, **kompetencie k celoživotnému učeniu**, **sociálne kompetencie**, **umelecké kompetencie**, občianske kompetencie a podnikateľské schopnosti...

Zákon tiež školám umožňuje, aby v školách (materských, základných, stredných) pôsobil školský digitálny koordinátor. Jeho úlohou je koordinovať informatizáciu a vzdelávanie prostredníctvom digitálnych technológií s cieľom podporiť transformáciu vzdelávania a školy pre 21. storočie, resp. digitálnu budúcnosť.⁶

---

⁵ <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/532/>

⁶ Kompetencie a úlohy digitálneho koordinátora školy: https://itakademia.sk/wp-content/uploads/2021/04/Kompetencie-a-u%C4%81lohy_Digita%C4%81lny-koordina%C4%81tor-s%C4%8Ckoly_web.pdf

Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2021 – 2030

Primárnym cieľom stratégie je zabezpečiť pre každého občana celoživotný prístup k možnostiam vzdelávať sa, rozvíjať svoje zručnosti⁷ a kompetencie počas celého života v každom životnom štádiu a s ohľadom na individuálne potreby a okolnosti tak, aby každý mohol realizovať svoj potenciál v osobnom, pracovnom a občianskom živote. Stratégia obsahuje celkovo 51 opatrení rozdelených do trinástich tematických celkov. Jednotlivé ciele a príslušné opatrenia sú podrobne rozpracované do akčných plánov.

Akčný plán k Stratégii celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2022 – 2024⁸

Nadväzujúcim dokumentom na *Stratégiu celoživotného vzdelávania a poradenstva* je akčný plán na roky 2022 – 2024. Z 51 opatrení, ktoré sú definované v stratégii, tento prvý akčný plán rozpracúva a má ambíciu riešiť 45 z nich, a to vo všetkých tematických celkoch. Rovnako ako pri stratégii je hlavným cieľom akčného plánu zabezpečiť pre každého občana celoživotný prístup k možnostiam vzdelávať sa, rozvíjať zručnosti a kompetencie v každom štádiu života s ohľadom na individuálne potreby a okolnosti. Vypracovaní tohto materiálu sleduje rezort školstva spoločný cieľ všetkých občanov – nájsť vhodné riešenie pre komplexné výzvy rozvoja v oblasti zručností obyvateľov SR, posilnenie ich kompetencií potrebných pre udržanie sa na trhu práce, ako aj rozvoja existujúcich vzdelávacích aktivít smerom na digitálne, mediálne a finančné zručnosti. Pri tvorbe akčného plánu spolupracovalo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky úzko s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR a taktiež s Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR. Akčný plán bol schválený vládou SR na rokovaní dňa 20. apríla 2022.

Národná stratégia ochrany detí v digitálnom priestore⁹

Dokument reflektuje potreby detí, reaguje na ohrozenia, ktorým môžu v digitálnom priestore čeliť, a zároveň ukazuje na príležitosti, ktoré z neho môžu plynúť. Stratégia prináša informácie o rizikách v digitálnom priestore i o možnostiach ochrany. Dokument podporuje rozvoj kritického myslenia v súvislosti s vyhodnocovaním relevantnosti informácií v digitálnom priestore. Zároveň však poukazuje na online mechanizmy nahlasovania trestných činov a nezákonných obsahov na internete, nevynímajúc pri tom informácie o možnostiach pomoci a vhodnom poradenstve deťom. Na príprave dokumentu participovali všetky relevantné rezorty, generálna prokuratúra a mimovládne organizácie. Konceptcia bola vypracovaná do roku 2025 a nadväzujú na ňu akčné plány.

---

⁷ Dokument deklaruje, že nevyhnutnou súčasťou základných zručností je aj digitálna a mediálna gramotnosť: <https://www.minedu.sk/data/att/22182.pdf>

⁸ <https://zakladnezrucnosti.sk/wp-content/uploads/2022/05/Akcny-plan-schvaleny-vladou-SR.pdf>

⁹ https://detstvobeznasilia.gov.sk/web_data/content/upload/subsubsub/2/narodna-koncepcia-ochrany-deti-v-digitalnom-priestore-1.pdf

Akčný plán k Národnej koncepcii ochrany detí v digitálnom priestore na roky 2022 – 2023¹⁰

Obsahuje úlohy a koordinuje relevantné subjekty v oblasti ochrany detí v digitálnom priestore. Prostredníctvom úloh Akčného plánu sa podporia aktivity zamerané na pozitívny pohľad na digitálne prostredie a jeho možnosti, rozvoj kritického myslenia a mediálnej výchovy, vzdelávanie rodičov a ďalších osôb vo vzťahu k deťom v oblasti digitálnej bezpečnosti. V rámci oblasti školstva dôjde k aktualizácii vzdelávacích dokumentov vo vzťahu k ochrane detí v online priestore. Cieľom Akčného plánu je aj zaradenie Slovenskej republiky do sietí INHOPE a Insafe. Celý dokument teda v prvom rade zohľadňuje potreby detí, reaguje na ohrozenia, ktorým môžu v digitálnom priestore čeliť, ale tiež ukazuje na príležitosti, ktoré z neho môžu plynúť.

Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030¹¹

Je rámcovou nadrezortnou vládnu strategiou, ktorá definuje politiku a konkrétne priority Slovenska v kontexte už prebiehajúcej digitálnej transformácie hospodárstva a spoločnosti pod vplyvom inovatívnych technológií a globálnych megatrendov digitálnej doby. Stratégia predstavuje kľúčový a rozhodujúci materiál pre Slovensko v čase transformácie industriálnej spoločnosti na spoločnosť informačnú. Pokrýva časové obdobie od roku 2019 do roku 2030. Účelom stratégie nie je nastavovať konkrétne opatrenia, ale definovať víziu, z ktorej budú špecifické opatrenia vychádzať. Vízia stratégie sa preto zhmotňuje do predpokladaných prioritných oblastí pre krátkodobý (3Q/2019 – 2Q/2022) a očakávaných prioritných oblastí pre dlhodobý časový horizont (3Q/2022 – 4Q/2030). Opatrenia pre krátkodobý horizont sa stali základom Akčného plánu digitálnej transformácie Slovenska 2019-2022¹², v ktorom práve prvá oblasť *Digitálna transformácia škôl a vzdelávania pre jeho skvalitnenie, zlepšenie predpokladov zamestnanosti a získanie kompetencií potrebných pre digitálnu dobu* je súčasťou podpory zručností v oblasti mediálnej gramotnosti. V kontexte dlhodobého časového horizontu sú v stratégii vytýčené očakávané prioritné oblasti. Rozvoj zručností v oblasti mediálnej gramotnosti čiastočne zohľadňuje najmä druhá oblasť: *Vzdelaná, zdravá a bezpečná spoločnosť*, v ktorej si kladie za cieľ: "... zaviesť mechanizmus pre posilnenie aktivít pre zvyšovanie celospoločenského povedomia o negatívnom vplyve dezinformácií a falošných správ, pre zvyšovanie mediálnej gramotnosti, ako aj pre podporu nezávislých médií a kvalitnej žurnalistiky;"¹³

---

¹⁰https://detstvobeznasilia.gov.sk/web_data/content/upload/subsubsub/2/akn-pln-k-nrodnej-koncepcii-ochrany-det-v-digitlnom-priestore-na-roky-2022-2023-1.pdf

¹¹<https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2019/06/Strategia-digitalnej-transformacie-Slovenska-2030.pdf>

¹² https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2019/07/Akcny-plan-DTS_2019-2022.pdf

¹³<https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2019/06/Strategia-digitalnej-transformacie-Slovenska-2030.pdf>

Stratégia kultúry a kreatívneho priemyslu Slovenskej republiky 2030

V roku 2022 Ministerstvo kultúry SR pripravilo materiál Stratégia kultúry a kreatívneho priemyslu Slovenskej republiky 2030, ktorý v čase prípravy tejto Správy mal byť predložený na rokovanie vlády Slovenskej republiky. Do *Strategického cieľa 7: Zodpovedná kultúra* sú zaradené opatrenia s prioritou identifikácie a riešenia aktuálnych spoločenských výziev a zvyšovania súdržnosti a odolnosti spoločnosti. Zámerom navrhovaných opatrení je zvyšovanie celkovej kvality života na Slovensku rozvíjaním subjektov pôsobiacich v kultúre ako spoločensky zodpovedných, podpora kritického myslenia a mediálnej gramotnosti u občanov a pomoc ľuďom v získavaní zručností v boji s dezinformáciami.

A.4 Ako s ohľadom na súbor nástrojov pre mediálnu gramotnosť posudzujete vhodnosť opatrení v oblasti mediálnej gramotnosti vykonávaných poskytovateľmi platformy na zdieľanie videí, na ktorých sa vzťahuje právomoc vašej krajiny?

Právny rámec, kompetencie Rady pre mediálne služby ako aj povinnosti a dohľad Rady pre mediálne služby bližšie popisujeme v časti A1, A2. Posudzovanie vhodnosti opatrení je upravené nasledovne:

1. pred začatím poskytovania svojej služby sa musí platforma na zdieľanie videí, ktorá má jurisdikciu v SR, zaregistrovať,
2. platformy na zdieľanie videí majú povinnosť prijať vhodné opatrenia na ochranu verejnosti, vrátane zabezpečenia účinných opatrení a nástrojov v oblasti mediálnej gramotnosti a zvyšovanie povedomia užívateľov o uvedených opatreniach a nástrojoch,
3. Rada pre mediálne služby prijíma prípadné podnety alebo môže začať iniciatívne konanie voči platforme na zdieľanie videí,
4. Rada pre mediálne služby si môže vyžiadať predloženie údajov zo strany platformy nazdieľanie videí,
5. Rada pre mediálne služby posudzuje vhodnosť opatrení na základe vyžiadaných údajov,
6. v prípade že Rada pre mediálne služby zistí, že na základe poskytnutých údajov nie je možné posúdiť vhodnosť prijatých opatrení, môže požiadať poskytovateľa platformy na zdieľanie videí o doplňujúce informácie,
7. v prípade zistenia porušenia je možné ukladať platforme na zdieľanie videí pokuty vo výške od 100 do 100 000 eur.

V tejto oblasti však nemá Rada pre mediálne služby takmer žiadnu regulačnú prax (s výnimkou kroku č. 1 rozhodnutia o udelení registrácie). To súvisí s 1) účinnosťou zákona o mediálnych službách až od 1. augusta 2022 a 2) chýbajúcou praxou vzhľadom na to, že zatiaľ prvá registrovaná platforma na zdieľanie videí v jurisdikcii SR bola registrovaná až

25. januára 2023¹⁴ 3) fakt, že najrelevantnejšie platformy na zdieľanie videí nemajú sídlo v SR. V tejto súvislosti v rámci aktívnej medzinárodnej činnosti spolupracuje Rada pre mediálne služby s inými regulátormi, do ktorých kompetencií relevantné platformy na zdieľanie videí budú spadať. V tejto súvislosti má Rada pre mediálne služby kompetenciu spolupracovať s orgánmi dohľadu iného členského štátu.

---

¹⁴ https://rpms.sk/sites/default/files/2023-01/2023-1-25_bod8.pdf

B. Organizačné opatrenia

B.1 Ktoré orgány alebo subjekty vo vašej krajine sú zodpovedné za podporu a rozvoj zručností v oblasti mediálnej gramotnosti, ako aj za dohľad nad dodržiavaním možných povinností uložených poskytovateľom audiovizuálnych mediálnych služieb a poskytovateľom platformy na zdieľanie videí? Aké konkrétne úlohy im boli zverené?

Rozvoj zručností v oblasti mediálnej gramotnosti je rozdelený medzi viacero zodpovedných subjektov. V oblasti vzdelávania je to predovšetkým Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, v oblasti rozvíjania digitálnych zručností Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a oblasť ochrany detí v digitálnom priestore zastrešuje Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny. Transpozíciou smernice o audiovizuálnych službách získala nové kompetencie v oblasti mediálnej gramotnosti, ako aj dohľad nad dodržiavaním možných povinností uložených poskytovateľom audiovizuálnych mediálnych služieb a poskytovateľom platformy na zdieľanie videí Rada pre mediálne služby. (Viď odpoveď A.4).

Rada pre mediálne služby

Zo zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách vyplývajú Rade pre mediálne služby, nové kompetencie v súvislosti s mediálnou gramotnosťou. Úlohou Rady je iniciovať, skúmať a analyzovať mediálne prostredie s ohľadom na mediálnu gramotnosť a tiež iniciovať a vykonávať aktivity na jej podporu. Ambíciou regulátora je tieto aktivity združovať a prepájať, a to s nadväznosťou na výstupy z analytickej a výskumnej činnosti. Na základe uvedeného si Rada pre mediálne služby dáva za cieľ: mapovať dianie v oblasti mediálnej gramotnosti – legislatívne procesy, výskumné aktivity a činnosť organizácií, spájať aktérov v oblasti mediálnej gramotnosti, informovať o tom, čo sa v oblasti deje a čo vzniká, reprezentovať Slovensko v expertných skupinách zameraných na mediálnu gramotnosť na európskej úrovni.

Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny SR – Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násillia na deťoch

Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násillia na deťoch, skrátene NKS, je organizačná zložka Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR od roku 2014. Ako gestor Národnej koncepcie ochrany detí v digitálnom priestore, je jeho úlohou vytvárať a udržiavať komunikáciu s spolupracujúcich subjektov pôsobiacich v oblasti ochrany detí pred násillím. V rámci Akčného plánu na roky 2022–23 k Národnej koncepcii ochrany detí v digitálnom priestore je spolugestorom pri dvoch úlohách, ktoré sa explicitne venujú oblasti mediálnej gramotnosti (6, 11), samostatne zodpovedá za úlohu 12: *Zapojiť médiá a najmä verejnoprávne, do témy ochrany detí v digitálnom priestore a zvyšovania úrovne mediálnej gramotnosti, synergicky zvyšovať povedomie o daných témach a možnostiach ochrany a pomoci v spolupráci všetkých zodpovedných subjektov.*

Gestorom úlohy 6 je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. Úloha č. 6 znie: *Podporiť vzdelávanie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov škôl a školských zariadení v oblasti bezpečnosti v digitálnom priestore a v oblasti mediálnej gramotnosti a kritického myslenia.* Výsledkom plnenia úlohy je program inovačného vzdelávania pre učiteľov *Rozvoj mediálnej gramotnosti a kritického myslenia* (viď st. 41) vytvorený Národným inštitútom vzdelávania a mládeže v roku 2022 a zaradené do ponuky vzdelávania v šk. roku 2022/2023.

Gestorom úlohy 11: *Podporovať aktivity zamerané na rozvoj mediálnej výchovy a mediálnej gramotnosti, vrátane boja proti dezinformáciám, a na rozvoj kritického myslenia je Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky. Termín plnenia úloh je december 2023, k tomuto termínu sa uskutoční aj odpočet aktivít.*

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR

Za monitorovanie plnenia jednotlivých opatrení spomínaného *Akčného plánu digitálnej transformácie Slovenska 2019 – 2022* bola zodpovedná Sekcia digitálnej agendy Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu. Potreba zavedenia mediálnej gramotnosti do školských vzdelávacích programov sa objavila v jednom z opatrení, ktoré prioritizovalo čo najrýchlejšie vytvorenie podmienok na zvýšenie matematickej, technickej a digitálnej gramotnosti na školách. Zodpovedným za naplnenie tohto opatrenia bolo Ministerstvo školstva, ktoré úlohu priebežne napĺňa zavádzaním kurikulárnych zmien v oblasti vzdelávania. (Viď otázka D.3).

B.2 Mohli by ste poskytnúť informácie o štruktúre (štruktúrach) spolupráce a o rôznych zainteresovaných stranách, ktoré spolupracujú s orgánmi a subjektmi vašej krajiny na účely ich činností v oblasti mediálnej gramotnosti?

Rada pre mediálne služby zorganizovala v reportovacom období dva okrúhle stoly k problematike mediálnej gramotnosti.¹⁵ Išlo o neverejné online stretnutia pracovného charakteru, ktorých cieľom bolo v prvom rade zmapovať aktivity v tejto oblasti, pomenovať najväčšie výzvy a vymeniť si informácie o plánovaných podujatiach a aktivitách jednotlivých aktérov. Účasť na týchto podujatiach bola otvorená všetkým aktérom, ktorí sa podieľajú na podpore a rozvoji mediálnej gramotnosti na Slovensku. Do diskusie sa zapojili univerzity, neziskové organizácie aj zástupcovia inštitúcií štátnej správy. Výsledkom spoločných rokovaní bolo pomenovanie aktuálnych výziev v oblasti mediálnej gramotnosti a zo strany Rady pre mediálne služby iniciovanie vzniku Platformy pre rozvoj mediálnej gramotnosti.

V rámci gestorstva nad dokumentom *Akčného plánu k Národnej koncepcii ochrany detí v digitálnom priestore na roky 2022 – 2023* koordinuje Národné koordinačné stredisko

---

¹⁵ Závery prvého okrúhleho stola: <https://rpms.sk/zavery-okruhleho-stola-pri-prilezitosti-svetoveho-tyzdna-medialnej-informacnej-gramotnosti>

pre riešenie problematiky násilia na deťoch pracovnú skupinu expertov, kde majú zastúpenie aj subjekty zamerané na podporu mediálnej výchovy a gramotnosti (Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, Rada pre mediálne služby, Ministerstvo kultúry SR, o.z. Zvoľ si info...). Výsledkom rokovaní je nielen odpočet plnenia úloh akčného plánu, ale aj vzájomná výmena informácií a vytváranie spoluprác medzi subjektami.

C. Verejné financovanie a iné spôsoby financovania v oblasti mediálnej gramotnosti

C.1 Mohli by ste opísať rozsah a časový rámec (časové rámce) verejných finančných zdrojov vyčlenených vo vašej krajine na podporu a rozvoj zručností v oblasti mediálnej gramotnosti a nástroje financovania používané na financovanie činností v oblasti mediálnej gramotnosti vrátane tých, ktoré sú zamerané na získavanie financovania zo súkromných zdrojov?

Potreba zvyšovania mediálnej gramotnosti rôznych cieľových skupín sa objavuje vo viacerých vyššie uvedených strategických materiáloch či úlohách akčných plánov. Jej realizácia je však nevyhnutne podmienená zodpovedajúcim finančným krytím všeobecne a tiež na úrovni jednotlivých subjektov štátnej správy. Táto otázka by mala byť predmetom strategického a systematického uvažovania. V nasledujúcej časti prinášame prehľad verejných zdrojov vyčlenených na daný účel.

Plán obnovy¹⁶

Plán obnovy a odolnosti je ucelený balík reforiem a investícií, ktoré sa budú realizovať do roku 2026. Je postavený na vízii Slovenska ako inovatívnej ekonomiky, ktorá je motorom udržateľného ekonomického rastu a zárukou úspešného zvládnutia zelenej a digitálnej transformácie; Slovenska ako moderného štátu, ktorý poskytuje občanom kvalitné verejné služby a napokon Slovenska ako zdravej krajiny, ktorá vytvára predpoklady na plnohodnotné využívanie ľudského a prírodného kapitálu. Je založený na niekoľkých prioritách, ktoré sa zameriavajú na kľúčové problémy ekonomiky a najdôležitejšie spoločenské výzvy. Každá z nich sa skladá z tematických komponentov, ktorých je spolu osemnásť. Tieto v sebe zahŕňajú reformy a investície s presnou finančnou alokáciou ako aj časovým harmonogramom, dokedy majú byť splnené. Delia sa menšie časti, tzv. míľniky a ciele, teda kvalitatívne a kvantitatívne ukazovatele, na základe ktorých je možné sledovať, čo má byť výsledok daného opatrenia na to, aby sa plán úspešne zrealizoval. Podpora a rozvoj zručností v oblasti mediálnej gramotnosti nie je explicitne v rámci Plánu obnovy definovaná ako súčasť jednotlivých míľnikov, nedá sa preto presne definovať rozsah a časový rámec financií avšak z financií vyčlenených pre reformy *Komponentu 7: Vzdelávanie pre 21. storočie* a *Komponentu 17: Digitálne Slovensko* boli podporené aktivity, ktoré priamo alebo sekundárne prispievajú k rozvoju mediálnej gramotnosti na Slovensku, napr. kurikulárna reforma vzdelávania, hackathon zameraný na boj proti dezinformáciám (Vid' str. 21).

---

¹⁶ https://www.planobnovy.sk/site/assets/files/1019/rrp_summary.pdf

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

Dotácia v oblasti podpory digitálnej transformácie Slovenska (2021)

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (ďalej len „ministerstvo“) v súlade s § 7 ods. 1 písm. c) zákona č. 111/2018 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (ďalej len „zákon č. 111/2018 Z. z.“) a Schémou podpory digitálnej transformácie Slovenska (schémy de minimis) - DM 17/2021 vyhlásilo verejnú výzvu na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie v oblasti podpory digitálnej transformácie Slovenska. Výzva bola zameraná na boj proti dezinformáciám a rozvoj informačnej gramotnosti v čase vzostupu informačných technológií. Cieľom výzvy bolo zvýšenie gramotnosti v profesionálnom ako aj každodennom živote, získanie zručností potrebných pri práci s informáciami (kritické myslenie, mediálna gramotnosť, analýza zdrojov informácií, a podobne), rozvoj a aplikovanie strategickej komunikácie a oboznámenie sa s digitálnymi nástrojmi a technikami v boji proti šíreniu dezinformácií. Oprávnenými aktivitami boli vzdelávacie aktivity zamerané na zvyšovanie povedomia v oblasti informačnej gramotnosti a boja proti dezinformáciám alebo vytvorenie a distribúcia vzdelávacích materiálov alebo podporných edukačných materiálov zameraných na rovnakú oblasť. Cieľovou skupinou aktivít boli študenti stredných a/alebo vysokých škôl, učitelia stredných a/alebo vysokých škôl, zamestnanci štátnej správy či verejnosť. Najúspešnejší žiadatelia získali dotáciu do výšky 40 000,- eur na projekty, ktoré boli zrealizované najneskôr do 31 marca 2022. Výzva bola otvorená od 23. júla do 23. septembra 2021 a zapojilo sa do nej 49 subjektov. Schválených bolo sedem najúspešnejších projektov v celkovej výške **120 000 EUR**.¹⁷

Podpora projektov z rozpočtovej rezervy predsedu vlády SR

Dotácia na podporu vzdelávania (2022)

Cieľom výzvy bolo podporiť aktivity na zvýšenie vzdelanosti nielen detí a mládeže, ale aj dospeléj populácie v oblasti mediálnej, digitálnej a finančnej gramotnosti, podporené boli aj projekty zamerané na boj proti informačným hrozbám, šikane a kyberšikane. Výzva bola otvorená od 1. apríla do 13. mája 2022. Z rezervy predsedu vlády SR bolo na tento účel vyčlenených **300 000 EUR**, ktoré získalo celkovo 44 projektov.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

V júli 2021 ministerstvo prijalo *Schému štátnej pomoci poskytovanej na Slovensku Ministerstvom kultúry SR na podporu a rozvoj mediálnej výchovy vrátane boja proti dezinformáciám* a *Schému minimálnej pomoci na podporu a rozvoj mediálnej výchovy vrátane boja proti dezinformáciám* (DM-21/2021). Predmetné schémy definujú

¹⁷ Vyhodnotenie výsledkov poskytnutých dotácií na základe výzvy SDA 2/2021:

https://challenge.gov.sk/data/files/80_vyhodnotenie-vysledkov-poskytnutych-dotacii_sda-2-2021.pdf

ustanovenia o poskytovaní štátnej pomoci a minimálnej pomoci formou dotácií podľa dotačného zákona s cieľom podporovať a rozvíjať mediálnu gramotnosť a podporovať boj proti dezinformáciám prostredníctvom kultúrnych aktivít. Smernicou č.5/2022 z 15. 12. 2022 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva kultúry Slovenskej republiky bolo schválené poskytnutie dotácie na účel v zmysle § 2 ods. 1 písm. f) dotačného zákona v programe č. 5 Podpora a rozvoj mediálnej výchovy a boj proti dezinformáciám (ďalej len „dotačný program“) v podprogramoch 5.1 *Podpora a rozvoj mediálnej gramotnosti* a 5.2 *Podpora boja proti šíreniu dezinformácií*. Pripravovaný dotačný program slúži ako nástroj kultúrnej politiky ministerstva kultúry v oblasti podpory a rozvoja mediálnej výchovy a boja proti dezinformáciám a rovnako napĺňa príslušné ustanovenia vyplývajúce z Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024. Spustenie dotačného programu ministerstva a **vyhlásenie prvej výzvy sa predpokladá v 1. polroku 2023.**

Významnou mierou sa na financovaní aktivít v oblasti mediálnej gramotnosti na Slovensku podieľa najmä súkromný sektor. Nadácie formou grantových výziev alebo priamou podporou projektov organizácií systematicky investujú prostriedky, ktoré prispievajú k zvyšovaniu mediálnych i digitálnych zručností rôznych skupín obyvateľstva.

Nadácia Orange

Jednou z aktivít Nadácie Orange je program *Digitálne zručnosti*¹⁸, ktorého cieľom je okrem iného pozitívne ovplyvňovať vývoj nových generácií v technologickom svete a prispieť k tvorbe vzdelávacieho systému ako priestoru, ktorý deťom nebude poskytovať len vedomosti, ale ich aj vychovávať, učiť interpersonálnym zručnostiam, pripravovať do života a rozvíjať jeho potenciál. V rámci tohto programu nadácia vyhlásila v sledovanom období niekoľko grantových výziev a v rámci uzavretých strategických partnerstiev priamo podporila desiatky projektov.

Grantový program e-Školy pre budúcnosť 2020/2021 a 2021/2022

Cieľom bolo podporiť projekty základných a stredných škôl a mimovládnych neziskových organizácií zamerané na tri oblasti:

- rozvoj digitálnych zručností pedagógov a ich využívanie v pedagogickej praxi,
- rozvoj digitálnych zručností žiakov a študentov v rámci rôznych vyučovacích predmetov
- rozvoj digitálnej bezpečnosti a zodpovedného správania sa v online priestore, prevencie rôznych rizík digitálneho sveta, rozvoj kritického myslenia, charakterových vlastností a vnímavosti voči sebe i druhým.

---

¹⁸ <https://www.nadaciaorange.sk/digitalne-zrucnosti-2/>

Grantový program Digitálny svet pre každého 2021 a 2022

Cieľom bolo rozvíjať digitálne zručnosti digitálne vylúčených skupín v spoločnosti, uľahčiť im život v digitálnej dobe a v neposlednom rade znížiť digitálnu priepasť na Slovensku. Programe podporoval projekty mimovládnych neziskových organizácií zamerané na dve oblasti:

- rozvoj digitálnej gramotnosti a zvyšovanie motivácie vylúčených skupín k práci s digitálnymi technológiami,
- budovanie personálnych kapacít mimovládnych organizácií s cieľom digitálnej inklúzie.

Grantový program Bez nástrah online 2022/2023 otvorený v septembri 2022

Cieľom bolo vzdelávať o bezpečnom a zodpovednom používaní digitálnych technológií a chrániť pred ich negatívnymi dopadmi na deti a mladých ľudí. Program ponúka základným a stredným školám a mimovládnym neziskovým organizáciám príležitosť uchádzať sa o finančnú podporu inšpiratívnych projektov tematicky zameraných na oblasti:

- rozvoj digitálnej bezpečnosti a zodpovedného správania sa v online priestore,
- prevencie rôznych rizík digitálneho sveta a s tým spojený rozvoj kritického myslenia.

Nadácia Orange vytvára **strategické partnerstvá** s mimovládnymi neziskovými organizáciami, ktoré sa expertne, dlhodobo a s významným prínosom venujú téme rozvoja digitálnych zručností a online bezpečnosti učiteľov, detí a mládeže. Takéto partnerstvá v rokoch 2020 – 2022 vytvára s organizáciami ako Zmudri, Nadácia Pontis s programom Budúcnosť INAK a Generácia 3.0, Detský čin roka, Rozmanita, IPčko, Vícatá.sk, EduRoma, UNI2010, Connect s projektom Lab powered by Nadácia Orange a inými.

Tabuľka č. 1 Prehľad podporených projektov Nadáciou Orange

ČINNOSŤ	POČET PODPORENÝCH PROJEKTOV	VYČLEPENÁ SUMA	ČASOVÝ RÁMEC
e-Školy pre budúcnosť 2020/2021	75	101 213,00 €	október 2020 – jún 2021
e-Školy pre budúcnosť 2021/2022	60	80 000,00 €	október 2021 – jún 2022
Digitálny svet pre každého 2021	36	96 500,00 €	máj 2021 – december 2021
Digitálny svet pre každého 2022	26	49 400,00 €	máj 2022 – december 2022
Lab Powered by Nadácia Orange	3	56 000,00 €	september 2020 – október 2022 (dlhodobé partnerstvo)
Strategickí partneri 2020	10	67 800,00 €	január – december 2020
Strategickí partneri 2021	9	98 167,00 €	január – december 2021
Strategickí partneri 2022	10	74 353,92 €	január – december 2022
Bez nástrah online 2022/2023	30	40 000,00 €	október 2022 – jún 2023
Sprievodca Bez nástrah online, portál beznastrah.online, Festival pre dušu 2. ročník	1	15 000,00 €	2021 – 2022
	260	678 433,92 €	

Férová nadácia spoločnosti O2 SLOVAKIA

Spoločnosť O2 Slovakia, s.r.o. deklaruje potrebu bojovať proti dezinformáciám a zmierňovať nenávisťné prejavy na internete. Uvádza, že ako technologická firma si uvedomuje tienisté stránky svojho podnikania, preto sa dlhodobo a strategicky venuje rozvoju kritického myslenia a mediálnej gramotnosti prostredníctvom vlastných aktivít, projektov Férovej Nadácie či partnerstiev s mimovládnyimi organizáciami či vzdelávacími inštitúciami. V období rokov 2020 – 2022 vypísala prostredníctvom svojej nadácie dve grantové výzvy.

Vráťme spolu rozum na internet (2021)

Férová Nadácia sa zamerala na podporu digitálnych vzdelávacích platforiem a iniciatív určených mladým a ich učiteľom. Projekty, ktorých cieľom bolo kultivovať informačný

priestor, vyvracať hoaxy, publikovanie overených informácií a potláčanie nenávisťných prejavov podporila Férová Nadácia 12 projektov v celkovej sume **60 000 EUR**.¹⁹

Nájdime znovu spoločnú reč (2022)

Nadácia podporila projekty, ktoré mali pomôcť riešiť medziľudské či názorové rozpory, a zmierňovať tak polarizáciu spoločnosti. Podporené boli projekty, ktoré smerovali k vzájomnej komunikácii a porozumeniu, komunikačné kurzy, depolarizačné vzdelávacie projekty pre mladých, digitálne vzdelávanie v oblasti mediálnej gramotnosti a formovania kritického myslenia, kampane a aktivity zmierňujúce nenávisť a polarizáciu v spoločnosti a ďalšie aktivity zamerané na zvyšovanie porozumenia v spoločnosti, mediáciu, rezilienciu či informačnú hygienu. Celkovo Férová Nadácia podporila 18 projektov, ktorým prerozdělila sumu **100 000 EUR**.²⁰

Nadácia Kooperatíva

Prvé aktivity Nadácie smerovali k pomoci deťom a mládeži.²¹ Nadácia Kooperatíva vytvorila strategické partnerstvo s občianskym združením DigiQ, ktorého aktivity zamerané na vzdelávanie v oblasti digitálnej inteligencie sa rozhodla systematicky podporovať. Ide predovšetkým o projekty na zvýšenie vzdelanosti detí a mládeže pre lepšie pochopenie zákonitostí online sveta a sociálnych sietí a vzdelávanie mladých dobrovoľníkov, ktorí sa v rámci špeciálneho programu vyškolia formou rovesníckeho vzdelávania. V rokoch 2021 a 2022 podporila Nadácia Kooperatíva projekty DigiQ vo výške **45 000 EUR**.

Nadácia ESET

Medzi primárne aktivity Nadácie ESET patrí rozvíjanie vzdelania v oblasti informačných technológií, internetovej bezpečnosti, popularizácie vedy a výskumu, ako aj podpora projektov týkajúcich sa občianskej spoločnosti. Počas siedmich rokov svojej existencie vytvorila nadácia dlhodobé partnerstvá s organizáciami, ktorých ciele a výstupy prispievajú k naplneniu jej smerovania. Takéto partnerstvá v rokoch 2020-2022 vytvára s organizáciami ako Nadácia Pontis s programom *Budúcnosť INAK*, Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť, VIA IURIS, Nadácia otvorenej spoločnosti, Inštitút pre aktívne občianstvo, OZ Konšpirátori.sk, Social Impact o.z., Firts Lego League o.z., OZ Hack Slovakia, Preventista o.z. a mMEDCON.

---

¹⁹ Podporené projekty grantovej výzvy Vráťme rozum na internet: <https://spolocnost.o2.sk/ferova-nadacia/podporene-projekty/podporene-projekty-grantovej-vyzvy-vratme-rozum-na-internet>

²⁰ Podporené projekty grantovej výzvy Nájdime znovu spoločnú reč: <https://spolocnost.o2.sk/ferova-nadacia/podporene-projekty/podporene-projekty-grantovej-vyzvy-najdime-znovu-spolocnu-rec>

²¹ <https://nadacia.kooperativa.sk/tema/vzdelavacie-workshopy-cyber4kids/>

Tabuľka č. 2 Prehľad podporených projektov Nadáciou ESET

PROJEKT	VYČLEENÁ SUMA
Budúcnosť inak (Nadácia Pontis, 2020)	5 000 €
Demagóg (Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť, 2021, 2022)	10 000 €
Portál MojaPetícia.sk (VIA IURIS, 2021, 2022)	10 000 €
Novinárska cena (Nadácia otvorenej spoločnosti, 2021, 2022)	12 000 €
Školy, ktoré menia svet (Inštitút pre aktívne občianstvo, 2021, 2022)	18 000 €
OZ Konšpirátori.sk, 2021	659 €
First Lego League, o.z., 2022	10 000 €
Hack Košice 2022 (OZ Hack Slovakia, 2022)	1 600 €
Letná Akadémia KaSMED a Žurnalistika pre mladých vedcov (mMEDCON, 2022)	2 400 €
Preventista, o.z., 2022	2 000 €
	71 000 €

Nadácia Pontis

Nadácia Pontis pôsobí na Slovensku už 25 rokov a patrí medzi najväčšie nefiremné nadácie. Za ten čas zrealizovali desiatky projektov, ktoré pomáhajú meniť Slovensko. Nadácia sa usiluje vytvárať silné a zmysluplné spojenia medzi firemným, občianskym a verejným sektorom v troch strategických témach – sociálne inovácie, filantropia a zodpovedné podnikanie. V období september 2020 až október 2022 podporila Nadácia Pontis stovky projektov, zameraných na rozvoj zručností v oblasti mediálnej gramotnosti prostredníctvom grantových výziev.

Grantová výzva Digitálna generácia (2020, 2021)

Cieľom grantového programu bolo sprístupniť žiakom a žiačkam druhého stupňa základných škôl hrou, zaujímavou a interaktívnou formou svet digitálnych technológií a programovania prostredníctvom micro:bitov.

Grantová výzva Dištančné vzdelávanie (2021)

Cieľom grantovej výzvy bolo podporiť deti zo sociálne znevýhodneného prostredia pri dištančnom vyučovaní zabezpečením technického vybavenia a potrebného príslušenstva. Okrem zdôvodnenia potreby podpory bolo jedným sa v grantovej výzve hodnotilo premyslené zapájanie detí do vyučovania.

Grantová výzva Zrelí na dobu digitálnu (2021,2022)

Cieľom grantového programu bolo podporiť také organizácie a ich aktivity, ktoré zlepšia vzťah starších ľudí (65+) k digitálnym technológiám, prispievajú k rozvoju ich digitálnych

zručností, kritického myslenia s dôrazom na prepájanie generácií a aktívne zapájanie seniorov.

Tabuľka č. 3 Prehľad podpory projektov Nadáciou Pontis

GRANTOVÝ PROGRAM	POČET SCHVÁLENÝCH ŽIADOSTÍ	VYČLEENÁ SUMA
Digitálna generácia 2020	251	236 445,76 €
Digitálna generácia 2021	146	137 555,39 €
Dištančné vzdelávanie 2021	35	49 999, 94 €
Zrelí na dobu digitálnu 2021	17	50 547,78 €
Zrelí na dobu digitálnu 2022	13	51 391,92 €
	462	475 940, 85€

D. Činnosti zamerané na zapojenie a zvyšovanie informovanosti vrátane učebných plánov v oblasti mediálnej gramotnosti

D.1 Aké činnosti zamerané na zapojenie alebo zvyšovanie informovanosti zaviedla vaša krajina a aké činnosti vykonali účastníci trhu, vedecké orgány alebo mimovládne organizácie s cieľom podporiť a rozvíjať zručnosti v oblasti mediálnej gramotnosti?

Vzhľadom na to, že na Slovensku neexistuje inštitúcia, ktorá by zastrešovala a systematicky mapovala všetky aktivity v oblasti mediálnej gramotnosti, je pomerne zložitý poskytnúť úplný prehľad o všetkých iniciatívach a projektoch v tejto oblasti. Aktivita v oblasti mediálnej gramotnosti často vychádza z motivácie jednotlivcov, ktorým záleží na tom, aby sa úroveň mediálnych kompetencií spoločnosti zvyšovala. Nasledujúca časť predstavuje prehľad aktivít rôznych aktérov v danej oblasti. O aktivitách zameraných na učiteľov reportujeme v otázke D.3.

Audiovizuálne mediálne služby

Poskytovateľom AVMS zo zákona nevyplývajú povinnosti v oblasti mediálnej gramotnosti. (Vid' odpoveď A2.) Na základe dostupných dát evidujeme, že vysielatelia pokrývajú témy súvisiace s mediálnou gramotnosťou v spravodajských reláciách, príležitostne sa objavujú rubriky, ako napr. Hoax týždňa (TV Noviny - TV Markíza), aktéri z oblasti mediálnej gramotnosti sú pozývaní ako odborníci do publicistických relácií verejnoprávneho i komerčných vysielateľov. V oblasti vzdelávania regionálne Kreatívne centrum verejnoprávneho vysielateľa Rozhlas a televízia Slovenska - Banská Bystrica spolupracovalo s Katolíckou univerzitou v Ružomberku na realizácii vzdelávacieho modulu pre študentov žurnalistiky, ktorého súčasťou bola prednáška a workshop zameraný na dezinformácie aj v kontexte vojny na Ukrajine. Spoluprácu s Kreatívnym centrom RTVS deklarovala aj Fakulta masmediálnej komunikácie v Trnave.

Rada pre mediálne služby

Napriek tomu, že pred 1. augustom 2022 Rada nedisponovala zákonom danými kompetenciami realizovať aktivity v oblasti mediálnej gramotnosti, zapojila sa ako jeden z partnerov do európskeho projektu **EduMediaTest**.²² Zastrešovala ho Európska komisia a participovali na ňom okrem Slovenska organizácie z ďalších šiestich krajín: Chorvátska, Španielska, Francúzska, Grécka, Írska a Portugalska. Cieľom bolo zhodnotiť úroveň mediálnej gramotnosti a zlepšiť mediálne vzdelanie medzi európskymi žiakmi a študentmi vo veku od 14 do 18 rokov. Projekt sa realizoval v máji 2021. Na Slovensku sa do testovania zapojilo 1317 žiakov zo sedemnástich škôl; najpočetnejšou skupinou boli študenti gymnázií. Napriek tomu, že nešlo primárne o výskumnú aktivitu, dáta získané

---

²² <https://edumediatest.eu/>

z prieskumu boli pre regulátora užitočné pre nastavovanie ďalších aktivít v oblasti mediálnej gramotnosti.

S novými kompetenciami Rada pre mediálne služby začala vyvíjať iniciatívy zamerané na mapovanie prostredia a prepojenie aktérov v oblasti mediálnej gramotnosti. Výsledkom tejto iniciatívy sú pravidelné stretnutia, ktorých cieľom nie je len prezentovať činnosť jednotlivých účastníkov, ale aj spoločné hľadanie riešení na aktuálne výzvy v tejto oblasti. Druhou aktivitou regulátora je publikovanie Newslettera²³, v ktorom aj na základe podkladov od účastníkov okrúhly stolov, mesačne sumarizuje prehľad aktualít a inšpirácií z oblasti mediálnej gramotnosti. Cieľom pravidelného publikovania newslettera je zvyšovanie povedomia u širokej verejnosti o potrebe zvyšovania úrovne mediálnej gramotnosti.

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR zrealizovalo začiatkom októbra 2022 v Bratislave dvojdňový pilotný hackathon na tému odhaľovania dezinformácií a posilňovania kritického myslenia. Výherný riešiteľský tím priniesol progresívnu webovú aplikáciu určenú pre študentov stredných a učňovských škôl. Aplikácia „Infomentor.sk“ obsahuje testy s prvkami hier, ktoré môžu študenti vyplňať na týždennej báze a porovnávať si navzájom získané skóre. Zároveň učitelia vedia v aplikácii sledovať plnenie úloh. Aplikácia uľahčí učiteľom prípravu výučby mediálnej gramotnosti, kritického myslenia a pod. a študent sa bude môcť hravou formou naučiť lepšie rozlišovať informácie z relevantných a nerelevantných zdrojov. Spustenie aplikácie do prevádzky plánuje prevádzkovateľ v septembri 2023 a bude k dispozícii každému učiteľovi Občianskej náuky / Slovenského jazyka a literatúry v rámci témy Mediálnej gramotnosti, a tiež študentom.

V časovom horizonte november – december 2022 ministerstvo zrealizovalo prieskum potrieb stredných a učňovských škôl na Slovensku ako nástroj pre zmapovanie potrieb vo vyučovacom procese jednotlivých škôl v oblasti mediálnej gramotnosti. Do dotazníkového prieskumu sa zapojilo celkom 52 škôl z celého Slovenska. Respondentom bola aplikácia predstavená a následne odpovedali na tri otvorené otázky. Viac ako 90 % škôl v prieskume potvrdilo záujem rozvíjať kritické myslenie u študentov. Iniciatívne vytvárajú priestor pre rozvoj kritického myslenia a schopnosť učiť sa v súvislostiach, zavádzajú metódy a formy práce podporujúce kritické myslenie a tvorivosť u študentov. Prieskum potvrdil aktívny záujem pre využitie webovej aplikácie podporujúcej kritické myslenie vo vyučovaní. Aplikácia má veľký potenciál rozvíjať kritické a kreatívne myslenie. Pedagógovia zastupujúci jednotlivé školy, ktoré sa zapojili do prieskumu, vnímajú rozvoj kritického myslenia ako dôležitý aspekt vzdelávania,

---

²³ <https://rpms.sk/newsletter>

obzvlášť v súčasnosti pri pretlaku informácií z rôznych zdrojov a potrebe ich kritického vyhodnocovania.

Pri príprave samotného hackathonu ale aj v následnom vývoji aplikácie spolupracuje ministerstvo s profesionálmi, ktorí prispeli svojimi odbornými kvalitami a podnetmi z praxe. Sú to: Gerulata Technologies, Kempelenov inštitút inteligentných technológií, Rada pre mediálne služby, REVOLWARE, Filozofická fakulta UK v Bratislave a Slovenská akadémia vied.

Národné osvetové centrum

Národné osvetové centrum (NOC) dlhodobo a kontinuálne v rámci špecifickej činnosti v oblasti vzdelávania a sociálnej prevencie venuje zvýšenú pozornosť problematike činností zameraných na zvyšovanie informovanosti v oblasti mediálnej gramotnosti, na podporu a rozvoj zručností v oblasti mediálnej gramotnosti s dôrazom predovšetkým na oblasť prevencie rizikového správania v online priestore. V rokoch 2020 – 2022 realizovalo aktivity súbežne tromi formami: tematicky zameranými vzdelávacími podujatiami pre dospelých; publikovaním tematicky zameraných odborných príspevkov v odbornom časopise Sociálna prevencia²⁴ a tematicky zameranou skupinovú prácou v edukačných aktivitách pre mládež.

V rámci projektu **Občiansky aktivizmus** NOC realizovalo vzdelávacie aktivity a spracované odborné výstupy z oblasti podpory a rozvoja mediálnej gramotnosti, občianskej participácie a aktivizácie. Materiály sú sprístupnené na webovom sídle NOC vo forme elektronických odborných materiálov, príručiek, prezentácií lektorov, videí, podcastov, konkrétne: podcast – Martin Kuštek: Participácia a občianska spoločnosť; podcast – Ondrej Schutz: Kritické myslenie; videomateriál – Karolína Schwabová: Dezinformácie; Adam Dobrota: Príručka kritického myslenia (prezentácia); Dušan Ondrušek, Zuzana Fialová, Lukáš Zorád: Konsenzus, depolarizácia a premostovanie rozdielnych názorov v spoločnosti (prezentácia); Adam Dobrota: Pravda v dobe dezinformácií²⁵; Marián Štermenský: Podpora a rozvoj občianskych aktivít v regióne (prezentácia).

Edukačné podujatia pre študentov vybraných stredných škôl v Bratislave (gymnaziá, súkromná stredná pedagogická a sociálna akadémia a spojená škola) viedli lektorky z Národného osvetového centra interaktívnou zážitkovou formou práce so skupinou, pričom uplatňovali aktivizačné techniky a hry. Tematické zameranie jednotlivých skupinových primárno-preventívnych aktivít bolo rámcované na oblasti: rizikové správanie mládeže, látkové a nelátkové závislosti, vzťahové závislosti a ich riziká,

---

²⁴ <https://www.nocka.sk/kategoria/vydavatel'ska-cinnost/casopis-socialna-prevencia/>

²⁵ <https://www.nocka.sk/online-webinar-20210622-metodickymaterial/>

psychohygienu stredoškolača/stredoškolačky – význam duševného zdravia, alkohol a legálne drogy, kult tela a vznik porúch príjmu potravy. Všetky tieto podujatia reflektovali problematiku uvedených rizík v offline aj online priestore. Zúčastnilo sa ich šesť skupín v dotácii dve hodiny na každú skupinu, celkovo 105 účastníkov.

Slovenský filmový ústav

Filmový kabinet v kine Slovenského filmového ústavu – Kine Lumière je populárno-náučný cyklus o dejinách svetovej a slovenskej kinematografie. Tvoria ho projekcie vybraných diel raného filmu, snímok pred- i povojnového obdobia, nových vln a hnutí až po súčasnosť, spojené s výkladom filmu a odborným lektorským úvodom. Cyklus je určený študentom stredných všeobecných i umeleckých škôl, študentom spriaznených odborov vysokých škôl, akými sú umenovedy, estetika, filozofia, návštevníkom filmových klubov, ale aj pre ostatnú odbornú a laickú verejnosť. Cyklus Filmový kabinet vznikol na základe nedostatočného povedomia o dejinách kinematografie na Slovensku a jeho zámerom je vytvoriť platformu, kde sa aj široká verejnosť môže dostať do kontaktu s odborníkmi a zúčastniť sa filmového skúmania. Jeho cieľom je nielen ponúknuť divákovi znalosti atraktívnou formou, ale aj prebudiť v divákovi hlbšiu túžbu po mediálnom a filmovom vzdelaní.²⁶

Slovenský filmový ústav je partnerom samostatného výchovno-vzdelávacieho projektu **Filmový kabinet deťom**, organizovaného Asociáciou slovenských filmových klubov. Neformálne vzdelávanie v audiovizuálnej výchove je určené pre najmenších divákov a realizované ako organizované predstavenia pre I. stupeň základných škôl na pôde Kina Lumière a v ďalších vybraných kinách. Cieľom projektu je hravou formou oboznámiť deti so základnými princípmi filmového jazyka, animácie a s metódami, ktorými film vytvára významy a pôsobí na kognitívno-emocionálne vnímanie človeka. Počas pandémie sa uskutočnili predstavenia na online platforme Kino doma.²⁷

Slovenský filmový ústav je partnerom medzinárodného podujatia **Cena mladého publika**, určeného pre deti vo veku 12 - 14 rokov. Prostredníctvom 3 filmov, premietaných počas jedného dňa, účastníci získajú možnosť priblížiť sa európskej kinematografii a zároveň poodhaliť svet vzniku filmov. Projekt vznikol z iniciatívy Európskej filmovej akadémie s cieľom podnietiť záujem mladej generácie o európsku kinematografiu a kultúru a vzdelávať divákov i tvorcov európskych filmov. Podujatie prebieha v Kine Lumière, v sledovanom období sa SFÚ podieľal na propagácii podujatia, keďže prebiehal v online forme z dôvodu pandémie COVID-19.²⁸

---

²⁶ <https://www.kino-lumiere.sk/klient-863/kino-241/stranka-9080>

²⁷ <https://asfk.sk/filmovy-kabinet-detom/>

²⁸ <https://mladyfilm.sk/>

Slovenský filmový ústav je partnerom projektu **Kabinet audiovizuálnych divadelných umení** (KADU) – seminárov, ktoré prinášajú modernú a efektívnu formu vzdelávania o divadle a filme ako vzájomne sa prepájajúcich a ovplyvňujúcich sa umeleckých disciplín. Kombinuje sa inovatívny vzdelávací prístup so zážitkom zumenia prostredníctvom diskusií, reflexie domácich i zahraničných umelcov, teoretikov, tvorcov i divákov s kvalitnými audiovizuálnymi projekciami v Kine Lumière.²⁹

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

VÚDPaP sa podieľa na výskumnom projekte **Vliv rodičovských výchovných stratégií na míru a spôsob užívání digitálních technologií malými dětmi (ve věku 6 – 9 let)** v zastúpení Mgr. Michalom Božíkom, pričom realizuje zber dát aj na Slovensku v sledovanej oblasti rodičovských výchovných stratégií vo vzťahu k digitálnym technológiám.³⁰

Ďalšou aktivitou VÚDPaP, ktorú možno zaradiť k šíreniu osvetu v oblasti mediálnej gramotnosti, sú vybrané diely podcastových relácií **Odborne na slovíčko**³¹ pre pedagogických a odborných zamestnancov v rezorte školstva a podcast **Nahlas o deťoch**³² pre rodičov a verejnosť.

Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násilia na deťoch

Národné koordinačné stredisko organizuje pre širokú verejnosť raz za mesiac online podujatie **Večerná škola**. Cieľom je vysvetliť prístupným a interaktívnym spôsobom javy, s ktorými je mnoho detí v každodennom kontakte. Témami stretnutí boli napríklad šírenie hoaxov a dezinformácií, videohry, kyberšikana, mediálna gramotnosť vo svete dezinformácií. NKS postupne zverejňuje záznamy Večerných škôl na na webovej stránke **www.bezpecnyinter.net** spolu s metodickými materiálmi.³³

Zastúpenie európskej komisie

Jednou z aktivít Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku boli prednášky EUROPE DIRECT centier pre žiakov a pedagógov základných a stredných škôl na tému **Ako odhaliť a poraziť dezinformácie**. Hlavným cieľom bolo informovať mladých študentov/voličov alebo študentov univerzity tretieho veku o nebezpečnej manipulácii na internete,

---

²⁹ www.kadu.sk

³⁰ <https://starfos.tacr.cz/cs/project/GA21-31474S>

³¹ <https://vudpap.sk/prevenicia-problematickeho-pouzivania-digitalnych-technologii-socialnych-sieti-a-videohier-2-cast/>

³² <https://vudpap.sk/ako-nestratit-dieta-na-socialnej-sieti/>

³³ <https://bezpecnyinter.net/o-projekte/vecerna-skola/>

dezinformáciách a falošných správach. V roku 2022 EUROPE DIRECT centrá uskutočnili v regiónoch Slovenska približne 130 prednášok.

Ďalšou aktivitou boli **workshopy o mediálnej gramotnosti a čítaní s porozumením** zamerané na schopnosť študentov porozumieť textu, vedieť rozlíšiť informácie a dezinformácie a lepšie sa orientovať na internete a v mediálnom prostredí. Študenti sa oboznámili s praktickými príkladmi falošných správ, konšpiračných teórií, hoaxov a dezinformácií. Priamo si mohli vyskúšať určovanie dezinformácií, na aké znaky si musia dávať pozor, a kde všade na nich falošné správy číhajú. V rámci reportovacieho obdobia sa uskutočnilo približne 80 prednášok ročne.

Slovenská akadémia vied, Ústav experimentálnej psychológie, Centrum spoločenských a psychologických vied

Ústav experimentálnej psychológie spolupracuje s inými ústavmi SAV na vzdelávacom programe **Kreatívna veda**³⁴, ktorého zámerom je rozvoj vedeckého a kritického myslenia cez rôznorodé aktivity a menšie projekty na školách. Súčasťou projektu bolo napr. vypracovanie učebnice a pracovných listov pre rozvíjanie kritického myslenia pri výučbe fyziky pre žiakov 6. ročníka základných škôl.

Členka Ústavu Vladimíra Čavojová v spolupráci s Akadémiou EDULAB vypracovala **kurz online doplnkového vzdelávania pre učiteľov v oblasti kritického myslenia**.³⁵ Ďalšou aktivitou členov Ústavu bolo vypracovanie vzdelávacích materiálov, ako napr. brožúry v rámci programu SAV **Otvorená akadémia**.³⁶

V rámci výskumných projektov *Skúmanie nepodložených presvedčení vo vzťahu ku kontroverzným spoločenským otázkam, Psychologické súvislosti nepodložených informácií a presvedčení súvisiacich s pandemiou COVID-19, Redukovanie šírenia dezinformácií a nepodložených presvedčení* sa jeden z tímov na ÚEP CSPV SAV venuje primárne výskumu v oblasti kritického a vedeckého myslenia a možností ich zvyšovania a zároveň psychologických mechanizmov a spoločenských dopadov podliehania dezinformáciám.

Psychologický výskum kritického a vedeckého myslenia a možností jeho zvyšovania

Výskum v oblasti kritického a vedeckého myslenia sa sústreďuje najmä na dôležitosť vedeckého myslenia u laickej populácie – v zmysle schopnosti správne interpretovať dostupné dôkazy, schopnosti rozpoznať neplatné závery vyvedené z dôkazov, napr. vyvodenie príčinného vzťahu z korelačných údajov. V tejto oblasti výskumu členovia

---

³⁴ <https://www.kreativnaveda.sk/>

³⁵ <https://akademia.edulab.sk/course/kurz-kriticke-myslenie>

³⁶ <https://otvorenaakademia.sav.sk/vysvetlujeme/brozury/preco-potrebujeme-vedu/>

Ústavu sledujú to, ako merať vedecké myslenie u dospelých ale aj detských participantov, skúmaniu súvislostí medzi vedeckým myslením a podliehaním rôznym typom nepodložených presvedčení, a tiež možnostiam toho, ako vedecké myslenie rozvíjať prostredníctvom rôznych typov intervencií.³⁷

Výskum psychologických mechanizmov a spoločenských dopadov podliehania dezinformáciám

V rámci výskumu v tejto oblasti výskumníci sledujú rôzne typy premenných, ktoré súvisia so zvýšenou tendenciou podliehať najmä konšpiračným presvedčeniam (avšak, časť výskumu je venovaná tiež dôvere pseudovedeckým presvedčeniam, či dôverovaniu falošným správam, tzv. „fake news“) – ide najmä o kategórie demografických, kognitívnych, emocionálnych a hodnotových premenných. Takisto sa venujú skúmaniu experimentálnych intervencií s potenciálom znížiť tendenciu vysvetľovať si udalosti konšpiračným spôsobom a ich potenciálnemu dopadu na spoločenské dôsledky dôvery dezinformáciám, napr. v podobe nízkej dôvery inštitúciám, či zvýšeným intenciam k nenormatívnemu sociopolitickému správaniu (napr. aj násilnému správaniu, osočovaniu a pod.).³⁸

Okrem vedeckých výstupov v oblasti kritického myslenia a podliehania dezinformáciám sa výskumníčky a výskumníci na ÚEP CSPV SAV venujú taktiež rôznym typom popularizačných aktivít v tejto oblasti určeným pre rôzne typy obecnstiev, napr. **séria popularizačných videí o koronavíruse**³⁹, popularizačná prednáška v rámci Noci výskumníkov 2021: Naštrbená dôvera: kríza a nepodložené informácie.⁴⁰

---

³⁷ Príklady publikačných výstupov: BAŠNÁKOVÁ, Jana - KURINCOVÁ ČAVOJOVÁ, Vladimíra - ŠROL, Jakub. Does Concrete Content Help People to Reason Scientifically? In *Science and Education*, 2021, vol. 30, 4, p. 809-826. (2020: 2.114 - IF, Q1 - JCR, 1.038 - SJR, Q1 - SJR, karentované - CCC). (2021 - Current Contents). ISSN 0926-7220. Dostupné na: <https://doi.org/10.1007/s11191-021-00207-0> Typ: ADCA a KURINCOVÁ ČAVOJOVÁ, Vladimíra - ŠROL, Jakub - BALLOVÁ MIKUŠKOVÁ, Eva. How scientific reasoning correlates with health-related beliefs and behaviors during the COVID-19 pandemic? In *Journal of Health Psychology*, 2022, vol. 27, no. 3, p. 534-547. (2021: 3.789 - IF, Q2 - JCR, 0.795 - SJR, Q2 - SJR). ISSN 1359-1053. Dostupné na: <https://doi.org/10.1177/1359105320962266> Typ: ADCA

³⁸ Príklady publikačných výstupov: ŠROL, Jakub - BALLOVÁ MIKUŠKOVÁ, Eva - KURINCOVÁ ČAVOJOVÁ, Vladimíra. When we are worried, what are we thinking? Anxiety, lack of control, and conspiracy beliefs amidst the COVID-19 pandemic. In *Applied Cognitive Psychology*, 2021, vol. 35, no. 3, p. 720-729. (2020: 2.005 - IF, Q3 - JCR, 0.719 - SJR, Q1 - SJR, karentované - CCC). (2021 - Current Contents). ISSN 0888-4080. Dostupné na: <https://doi.org/10.1002/acp.3798> Typ: ADCA a ŠROL, Jakub - KURINCOVÁ ČAVOJOVÁ, Vladimíra - BALLOVÁ MIKUŠKOVÁ, Eva. Finding Someone to Blame: The Link Between COVID-19 Conspiracy Beliefs, Prejudice, Support for Violence, and Other Negative Social Outcomes. In *Frontiers in Psychology*, 2022, vol. 12, art. no. 726076. (2021: 4.232 - IF, Q1 - JCR, 0.873 - SJR, Q1 - SJR). ISSN 1664-1078. Dostupné na: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.726076> Typ: ADCA

³⁹ <https://www.facebook.com/SlovenskaAkademiaVied>

⁴⁰ <https://www.nocvyskumnikov.sk/program/prednaska/online-studio/365.html>

Prešovská univerzita v Prešove, Filozofická fakulta, Katedra komunikačných a mediálnych štúdií

Výskumné aktivity katedry sú zamerané najmä na oblasť analýzy a tvorby mediálnych textov. V roku 2022 bol ukončený projekt *Zvyšovanie kompetencií študentov mediálnych štúdií implementáciou metódy learning by doing*, ktorého výstupom bola vyššie uvedená publikácia ZVYK. Hlavným cieľom aktuálne riešeného projektu *Alternatívne a komunitné médiá – predmet kritickej analýzy*, do ktorého je zapojených päť členov katedry, je v konkrétnych výstupoch predstaviť komplexnú analýzu najnovších trendov fungovania alternatívnych a komunitných elektronických médií na Slovensku. Ďalším aktuálne riešeným projektom je výskumný projekt *Mediálny šport v interdisciplinárnych súvislostiach*. Výstupom projektov sú vysokoškolská učebnica a kolektívna monografia. V období od septembra 2020 publikovali členovia katedry viacero odborných štúdií prezentovaných na vedeckých podujatiach. Obsahom príspevkov sú najmä analýzy textov zameraných na detské publikum, šport v médiách, popkultúru, alternatívne a komunitné médiá. V roku 2021 vyšla na pracovisku vysokoškolská učebnica *Úvod do štúdia žurnalistických žánrov v tlačových médiách* s ukážkou analýz mediálnych textov. V roku 2022 bola publikovaná vysokoškolská učebnica zameraná na rozvoj mediálnych kompetencií v oblasti rozhlasovej tvorby (*ZVYK – Zvyšovanie kompetencií v rozhlasovej tvorbe*), ktorú môžu, okrem študentov mediálnych odborov, využiť aj učitelia mediálnej výchovy. V roku 2023 sa pripravuje vydanie vysokoškolskej učebnice zameranej na problematiku alternatívnych a komunitných médií.

Katolícka univerzita, Filozofická fakulta, Katedra žurnalistiky

V reportovacom období realizovala Filozofická fakulta KU pre Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násilia na deťoch výskumy *Prežívanie a správanie detí a mládeže na Slovensku počas pandémie* a *Prežívanie a správanie detí a mládeže na Slovensku v roku 2022*, ktoré sa dotýkali viacerých oblastí správania a prežívania detí vo veku 9 – 17 rokov, pričom zahŕňali aj oblasť používateľských návykov a skúseností v online prostredí, ako napr. bezpečné používanie internetu, rizikové aktivity na internete, kyberšikanovanie, extenzívne používanie internetu a sociálnych sietí.⁴¹

V spolupráci s občianskym združením Network Slovakia – Spoločenstvo katolíckych žurnalistov vytvorili členovia Katedry žurnalistiky FFKU dve publikácie *Ako sa robí školský časopis* a *Ako sa robí školská televízia*. Obe publikácie sú zamerané na tvorbu školských médií v prostredí základných a stredných škôl a sú výstupom projektu *Zlepšovanie jazykových zručností a komunikačných kompetencií prostredníctvom žurnalistickej tvorby*.

---

⁴¹ <http://euko.ku.sk/index.php/vyskumne-spravy-a-idea/>

Univerzita Komenského, Filozofická fakulta, Katedra žurnalistiky

Najvýraznejší dosah v rámci vzdelávacích aktivít Katedry žurnalistiky smerom k verejnosti má organizovanie prednášok na stredných školách, ktoré pripravujú študenti katedry ako výstup z predmetu Mediálna výchova. Cieľovou skupinou realizovaných prednášok sú študenti stredných škôl (15 – 18). Budúci novinári odovzdávajú stredoškólakom poznatky o zásadách mediálnej komunikácie, učia ich rozlišovať zdroje, overovať pravdivosť informácií.

V reportovacom období členovia katedry publikovali viaceré odborné príspevky/štúdie zamerané na aktuálne fenomény v slovenskom mediálnom priestore, ktoré by mohli slúžiť ako zdroj pre aktivity zamerané na rozvoj mediálnej gramotnosti. Medzi autorov, ktorí sa problematike podrobne venujú patria: Anna Samelová⁴², Marcela Belianska⁴³, Ján Hacek⁴⁴, Mária Stanková⁴⁵.

Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave - Fakulta masmediálnej komunikácie

V rokoch 2018 – 2020 realizovala FMK UCM projekt *Material and didactic support of the teaching of media education through the media training center at FMC UCM*. Jeho cieľom bolo napomôcť rozvoju procesu výučby mediálnej výchovy, špeciálne reflexívno-produktívneho učenia sa o médiách na slovenských základných a stredných školách prostredníctvom vytvorenia a zabezpečenia vhodných učebných podmienok, moderného materiálo-technického vybavenia výučbových priestorov a príležitostí pre žiakov a učiteľov v rámci novozriadeného školiaceho mediálneho strediska na FMK UCM a jeho aktivít. V rámci projektových výsledkov sa podarilo vytvoriť podmienky na komplexnú materiálo-didaktickú podporu výučby mediálnej výchovy na slovenských základných a stredných školách. A to prednostne prostredníctvom zriadenia Školiaceho mediálneho centra (ŠMC) na FMK UCM zameraného na podporu a rozvoj mediálnych kompetencií žiakov, študentov a pedagógov základných a stredných škôl a ďalších subjektov, ako aj rozvoj lektorských a odborných kompetencií študentov FMK UCM. V rámci náplne činnosti centra boli zorganizované tri série prezenčných jednodňových kurzov (workshopov) z reflexívno-produktívneho učenia sa o médiách pre žiakov vrátane exkurzií, so zameraním na školský časopis, školskú televíziu, školský rozhlas, film, fotografiu, plagát. Zúčastnilo sa ich 99 žiakov z jedenástich základných škôl a jedného gymnázia.

Rovnako bola vytvorená a do prevádzky uvedená moderná interaktívna multimediálna učebná platforma⁴⁶ s e-learningovým kurzom pre žiakov a študentov ZŠ a SŠ z mediálnej

---

⁴² https://alis.uniba.sk:8444/search/query?term_1=Anna+S%C3%A1melov%C3%A1&theme=EPC

⁴³ https://alis.uniba.sk:8444/search/query?term_1=Marcela+belianska&theme=EPC

⁴⁴ https://alis.uniba.sk:8444/search/query?term_1=J%C3%A1n+Hacek&theme=EPC

⁴⁵ https://alis.uniba.sk:8444/search/query?term_1=M%C3%A1ria+Stankov%C3%A1&theme=EPC

⁴⁶ <https://smc.fmk.sk/>

výchovy s názvom *O médiách reflexívne a prakticky* pozostávajúceho zo 7 modulov, 15 učebných lekcí a 34 podlekcí, videotutoriálov a e-testov. Platforma zároveň poskytuje metodickú podporu učiteľom v danej oblasti prostredníctvom on-line dostupnej metodickej príručky pre učiteľov s názvom *Príklady dobrej praxe výučby mediálnej výchovy na základných a stredných školách III*. Uvedená pomôcka vznikla tiež v tlačenej verzii. V rámci projektových aktivít, t. j. odborných aktivít ŠMC sa ďalej uskutočnili dvojdnové onlinové vzdelávacie workshopy pre 21 učiteľov z 13 škôl orientované na 7 modulov (oblastí) reflexívno-produktívneho učenia sa o médiách. Inštitúcia zároveň poslúžila ako školiace stredisko odbornej praxe pre študentov študijných programov aplikované mediálne štúdiá a mediálna komunikácia na FMK UCM, ktorí participovali na vzdelávacích aktivitách.

Východiskom realizácie učebných aktivít bolo zorganizovanie a vyhodnotenie súťaže o najlepšie príklady dobrej praxe výučby mediálnej výchovy na základných a stredných školách (IMEC), ktorej zámerom bolo zozbierať osvedčené edukačné projekty a identifikovať školy, na ktorých sa mediálna výchova vyučuje špeciálne so zameraním na jej reflexívno-produktívnu formu; následná obsahová analýza deviatich prípadových štúdií; vybraní účastníci (triedne kolektívy, pedagógovia) sa v súlade s cieľmi a harmonogramom projektu zapojili do vyššie uvedeného pilotného dvojročného vzdelávacieho programu z reflexívno praktickej (produktívnej) mediálnej výchovy v rámci ďalších aktivít. Partnerom projektu bola Fakulta komunikácie Navarrskej univerzity v Španielsku a jej dekanica doc. Charo Sádaba, ktorá okrem iného spracovala vybrané učebné lekcie e-learningového vzdelávania pre žiakov.

Slovensko a FMK UCM sa stali súčasťou euroamerickej siete v oblasti výskumu mediálnych kompetencií Alfamed ako asociovaná krajina. Sieť Alfamed združuje 291 výskumníkov z 19 krajín Európy a Latinskej Ameriky s cieľom podporiť priestor na posilnenie akademických, výskumných, diseminačných, tvorivých a propagačných aktivít v oblasti mediálnej výchovy. Koordinátorkou aktivít za Slovensko sa stala doc. Viera Kačínová, PhD.

V rokoch 2020 – 2022 sa katedra mediálnej výchovy FMK UCM zapojila do nasledovných výskumných projektov:

Critical Exploration of Media Related Risks and Opportunities for Deliberative Communication: Development Scenarios of the European Media Landscape (Kritické skúmanie rizík súvisiacich s médiami a príležitostí pre deliberatívnu komunikáciu: Scenáre vývoja európskeho mediálneho prostredia)

Projekt je zameraný na komplexný medzinárodný výskum európskeho mediálneho prostredia, výziev a trendov a scenárov budúceho vývoja mediálneho priemyslu v krajinách Európskej únie. Tento výskum sa zaoberá dimenziami tvorby politiky, od právnych rámcov až po vzdelávanie, financovanie, výskum a osvedčené postupy. Výstupom je okrem iného návrh modelovania súčasných trendov v oblasti mediálnej a

informačnej gramotnosti v Európe vrátane návrhov a nových smerov výskumu v tejto oblasti. Obdobie riešenia: 2021 – 2023.⁴⁷

Needs of Critical Thinking (Potreby kritického myslenia)

Projekt je zameraný na výskum problematiky kritického myslenia v kontexte mediálnej komunikácie a vzdelávania dospelých a na vytváranie strategických medzinárodných partnerstiev v predmetnej oblasti. Obdobie riešenia: 2020 – 2023.⁴⁸

Mapping report on the rules applicable to video sharing platforms (Správa o mapovaní pravidiel platných pre platformy na zdieľanie videí)

Medzinárodný projekt zameraný na problematiku implementácie európskych smerníc v oblasti audiovizuálnych mediálnych služieb. Obdobie riešenia: 2020 – 2021.⁴⁹

EU Kids Online IV.

Medzinárodný vedecký projekt zameraný na riziká a príležitosti v prostredí internetu pre deti a dospievajúcich. Obdobie riešenia: 2014 – 2021.

Kvalitatívny výskum na tému skúmania úrovne reklamnej alfabizácie s dôrazom na kritické myslenie slovenských 11 – 12-ročných žiakov v komparácii s 15 – 17-ročnými žiakmi vo vzťahu k influencer marketingu.⁵⁰

Výstupom bola výskumná štúdia *Critical consumption of influencers by minors in Slovakia. Comparative study of primary and high school*. Publikovaná bude: *methaodos.revista de ciencias sociales* (2023) 11(2).

Fakulta od roku 2018 vydáva medzinárodný vedecký časopis **Media Literacy and Academic Research**⁵¹, ktorý je indexovaný v databáze Web of Science a je zameraný na akademickú reflexiu problémov mediálnej a informačnej gramotnosti, mediálnej výchovy, kritického myslenia, digitálnych médií a nové trendy v príbuzných oblastiach mediálnych a komunikačných štúdií. Časopis sa venuje súčasným problémom a budúcemu vývoju v súvislosti s interdisciplinárnou akademickou diskusiou v oblasti mediálnych a informačných štúdií, ako aj ich sociologickým, psychologickým, politickým, lingvistickým a technologickým aspektom.

---

⁴⁷ <https://www.medielcom.eu/>

⁴⁸ <http://criticalthinkings.net/>

⁴⁹ <https://rm.coe.int/mapping-on-video-sharing-platforms-2021-full-report/1680a43575>

⁵⁰ Bol realizovaný v rámci projektu: PENSACRIGITAL – kritické myslenie ako digitálna kompetencia 21. storočia: analýza schopnosti mladistvých identifikovať a rozpoznať pôvod a zámer informačného, náučného a persuzívneho obsahu na sociálnych sieťach / Universidad Internacional de la Rioja, Španielsko.

⁵¹ <https://www.mlar.sk/>

Vícatá.sk

Občianske združenie vzniklo v roku 2014. Jeho cieľom je informovať o zmysluplných hrách a technológiách a poukazovať na vzdelávací potenciál hier. Prostredníctvom aktivít podporuje a popularizuje konštruktívnu diskusiu s rodičmi, pedagógmi, psychológmi a všetkými zainteresovanými v problematike vzťahu videohier (technológií) a detí. V reportovacom období realizovalo v oblasti mediálnej gramotnosti nasledovné projekty:

Tvorba mediálneho obsahu webovej stránky vlcata.sk⁵² a prednášky na školách

Obsah portálu tvoria príspevky a recenzie o vzdelávacích hrách. Cieľom portálu je poskytnúť rodičom a učiteľom informácie o najnovších vzdelávacích hrách a ich prínose pre deti. Mesačne pribudne na webovej stránke vlcata.sk päť nových príspevkov a päť recenzií. Súčasťou programu sú aj prednášky na školách na témy súvisiace s použitím hier vo vzdelávaní. Celkovo sa uskutočnili štyri prednášky na školách a vyškolilo sa 40 ľudí.

Videoherná výchova⁵³

Podcast o videohrách, kariére v hernom biznise, vzdelávaní pomocou hier, benefitoch a rizikách hrania a mnohých ďalších témach, ktoré spoločne tvoria balík, ktorý by sa dal označiť ako "herná gramotnosť". Cieľovou skupinou projektu sú rodičia, učitelia a široká verejnosť.

Hra 112

Hra určená na rozvoj kritického myslenia, kooperácia a podporu rozhodovania pre deti od 9 do 12 rokov.

Zmudri

Občianske združenie založili v roku 2018 šiesti mladí ľudia, ktorí sa rozhodli zlepšiť vzdelávanie na Slovensku. Vytvárajú vzdelávacie videá na praktické témy do života, medzi nimi napr. aj témy mediálnej výchovy a rozvoja kritického myslenia. Primárnou cieľovou skupinou sú žiaci základných škôl (8. a 9. ročník) a žiaci stredných škôl, sekundárnou učitelia na základných a stredných školách.

Zmudri má v ponuke viacero vzdelávacích materiálov, vrátane série desiatich krátkych zábavných videokurzov na tému rozvoja kritického myslenia: **Nauč sa rozlišovať hoaxy a manipuláciu⁵⁴** a série siedmich krátkych zábavných videokurzov na tému digitálnej bezpečnosti: *Ako sa chrániť na internete⁵⁵*. Pre učiteľov je k dispozícii krátky video kurz

---

⁵² <https://vlcata.sk/>

⁵³ <https://www.youtube.com/@vvychova>

⁵⁴ <https://zmudri.sk/seria/seria-hoaxy-kriticke-myslenie>

⁵⁵ <https://zmudri.sk/seria/seria-digi-bezpecnost>

Ako učiť digitálnu bezpečnosť⁵⁶ s návrhmi aktivít v triede na podporu digitálnej bezpečnosti a séria videí na tému rozvíjania kritického myslenia v triede: **Ako naučiť študentov kriticky myslieť?**⁵⁷ Okrem toho, združenie ponúka aj online **Príručku prežitia na divokom webe**⁵⁸, ktorá sa zameriava na témy kritického myslenia, digitálnej bezpečnosti a mediálnej gramotnosti.

Okrem video kurzov produkujú aj metodické materiály pre učiteľov a spustili rozvojový program pre učiteľov – **Zmudri do škôl** (viď str. 43), ktorého cieľom je úzko spolupracovať s vybranými učiteľmi na rozvoji kritického myslenia a mediálnej gramotnosti. V rámci tohto programu sa v súčasnosti realizuje prieskum na vzorke približne tisíc žiakov základných škôl a študentov stredných škôl ZŠ a SŠ, zameraný na postoje voči dezinformáciám a prístupu k informáciám na internete. Cieľom je zistiť, aký vplyv majú vzdelávacie materiály od Zmudri na postoje študentov. Prieskum sa realizuje dotazníkovou formou pred absolvovaním programu a po absolvovaní programu, kde sa sleduje posun v postojoch študentov. Výsledky prieskumu by mali byť k dispozícii v máji 2023.

Digitálna inteligencia – DigiQ

Občianske združenie, založené v roku 2017 s víziou podporovať zodpovedné digitálne občianstvo, ktorého je mediálna gramotnosť hlavnou súčasťou. Od začiatku smeruje svoje aktivity do troch hlavných oblastí: vzdelávacia činnosť, expertná činnosť a osvetová činnosť. Medzi hlavné aktivity patrí realizovanie vzdelávacích programov a aktivít, účasť na národných a medzinárodných aktivitách zameraných na ochranu detí a mladých ľudí v online priestore, realizácia a účasť na osvetových a informačných aktivitách v oblasti digitálneho občianstva. DigiQ je tiež dôveryhodným nahlasovateľom nenávistných prejavov a spolupracuje s Extrémistickým skríningovým centrom Národnej kriminálnej agentúry a Polícijským zborom Slovenskej republiky. Do aktivít aktívne zapájajú inštitúcie štátnej a verejnej správy, subjekty z biznis sektora a ďalšie mimovládne organizácie. Medzi najvýraznejšie programy DigiQ patria programy **Cyber4Kids** a **digiPEERS**.

Cyber4Kids⁵⁹

Od roku 2018 v rámci programu realizuje DigiQ praktické a zážitkové workshopy na základných a stredných školách na celom Slovensku. DigiQ tu úzko spolupracuje s IT a konzultačnými firmami, napr. KMPG, Siemens, Lenovo, Dell a IBM, ktorí jednak poskytujú svojich odborníkov ako lektorov v rámci firemného dobrovoľníctva a taktiež prispievajú na chod programu finančnou čiastkou. DigiQ komunikuje so školami, zabezpečuje odborných lektorov a rovesníckych lektorov, publikuje vzdelávacie a informačné materiály, ktoré distribuuje na školy. K programu je zriadená webová stránka.

---

⁵⁶ <https://zmudri.sk/kurz/ako-ucit-digitalnu-bezpecnost-pre-ucitelov>

⁵⁷ <https://zmudri.sk/seria/seria-kriticke-myslenie-ucitelia>

⁵⁸ <https://zmudri.sk/kurz/prirucka-prezitia-na-divokom-webe>

⁵⁹ www.cyber4kids.sk

V reportovacom období vyškolili viac ako 2500 detí offline, viac ako 1800 detí online a 47 lektorov v oblasti lektorských zručností a vybraných tém.

digiPEERS⁶⁰

Program vznikol v roku 2021. Ide o rozvojový dobrovoľnícky program pre mladých ľudí, ktorého víziou je vytvoriť celoslovenský tím mladých dobrovoľníkov a uplatňovať rovesnícky prístup vo vzdelávaní. Oficiálne trvá jeden rok, počas ktorého dostávajú mladí ľudia odborné vzdelávanie k jednotlivým témam a tiež zručnostiam, potrebným k vzdelávaniu. Jeho cieľom je mať vzdelávacími aktivitami dosah na viac mladých ľudí, a to im blízkym, autentickým spôsobom, čo zaručuje práve rovesnícke vzdelávanie. Momentálne má DigiQ 28 mladých dobrovoľníkov v ôsmich krajoch SR, ktorí v rokoch 2021 a 2022 zrealizovali 146 vzdelávacích aktivít pre rovesníkov. Zo strany mentorov dostali dobrovoľníci 250 hodín mentorskej podpory, absolvovali štrnásť odborných workshopov, tri vikendové vzdelávania. V programe vytvorili 29 vzdelávacích materiálov. Dosah programu na sociálnych sieťach: 19 000+.

Okrem spomínaných programov zrealizovalo občianske združenie odborné vzdelávacie aktivity, prednášky, besedy, webináre pre rodičov, pedagógov, odborných pracovníkov: v spolupráci s preventistami Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Informačnými kancelárkami pre obeť trestných činov (MV SR), spolupracujúcimi organizáciami tretieho sektora a podnikateľskými sektorom na Slovensku. Okrem vzdelávacích aktivít publikovalo občianske združenie dvanásť vzdelávacích materiálov, ktoré sú dostupné na ich webovej stránke.⁶¹ Medzi ďalšie aktivity patrila realizácia podujatí: *OpCode* (Open Code for Hate Free Communication) Online Hackathon 2020 a 2021, Konferencie *(Ne)bezpečne v sieti* v Brne a Tatranskej Lesnej v októbri 2021, Konferencia *Rok s digiPEERS*, vytvorenie vzdelávacej platformy *Beznenavisti.eu*⁶²: online simulátor nenávisťnej komunikácie s následnou reflexiou a príprava nových vzdelávacích nástrojov: dramapedagogická alebo edukatívna inscenácia *#generaciaZ* v spolupráci s Bielym divadlom.

Ďalšou aktivitou organizácie bola kampaň **Zastav sa a popremýšľaj**⁶³, na ktorej DigiQ spolupracovalo s platformou Facebook – 23-sekundové video zamerané na zvýšenie kritického myslenia a vyhodnocovania informácií online. Potom, ako Rusko napadlo Ukrajinu, sa pocitovo zvýšil počet dezinformácií, preto v spolupráci s Metou priniesli video, ktoré apelovalo na racionálny prístup k prijímaniu informácií online. Cieľovou skupinou bola široká verejnosť na sociálnych sieťach. Dosah 488 000 a 2,8 milióna impresií na sociálnej sieti Facebook a Instagram.

---

⁶⁰ <https://www.digipeers.sk/o-programe/>

⁶¹ <https://digiq.sk/category/kniznica/vzdelavacie-materialy/>

⁶² <http://beznenavisti.eu/>

⁶³ <https://fb.watch/jlc1CVM7r-/>

Sebavedomé Slovensko

Neformálny projekt, ktorý vznikol v roku 2017. Aktivity zamerané na rozvoj kritického myslenia a mediálnej gramotnosti majú dominantne charakter komunikácie v online priestore prostredníctvom webových stránok Sebavedomé Slovensko⁶⁴ a Checkbot⁶⁵ - chatbot pre Facebook Messenger dokáže odhaľovať dezinformácie na internete.

Ďalšou aktivitou sú prednášky pre školy so vzdelávacím projektom **Slobodovo**⁶⁶ - interaktívny workshop pre školy. Jeho cieľom je nielen zvýšiť záujem žiakov o dejiny Slovenska a občianske práva a slobody, ale inšpirovať ich samotných ako aj ich pedagógov, že štúdium môže mať formát interaktívnej hry. Okrem toho sa v rámci projektu realizovali prednášky pre školy o mediálnej gramotnosti a kritickom myslení spojené s distribúciou vzdelávacích komiksov o slovenskom generálovi Milanovi Rastislavovi Štefánikovi, Mestečku HOPE a o histórii a súčasnosti ruskej agresie na Ukrajinu.⁶⁷

Zvolši.info

Občianske združenie vzniklo ako sesterská organizácia českého študentského spolku, ktorý pôsobí na Masarykovej univerzite v Brne. Na Slovensku realizuje svoje aktivity od roku 2018. Medzi hlavné činnosti patria prednášky a workshopy pre mládež i verejnosť na tému mediálnej gramotnosti so zameraním na odolnosť voči dezinformáciám.

Najvýraznejšou aktivitou občianskeho združenia sú prednášky, webináre a workshopy pre školy, učiteľov i verejnosť prostredníctvom pomôcky **FANTOMAS** - zameriava sa na osem základných oblastí, ktoré si treba všímať pri posudzovaní kvality informácií (fakty, autor, nálepkovanie, titulky, obrazová manipulácia, mozog, argumentácia, strach a emócie).

Počas reportovacieho obdobia sa v rámci online i offline webinárov, prednášok a workshopov podarilo vyškoliť Zvolši.info približne 3 500 účastníkov a dosiahnuť viac ako 10 000 videní záznamov prednášok na sociálnych sieťach Facebook a youtube. V spolupráci s občianskym združením Informatika 2.0 vytvorili modelové hodiny zamerané na odhaľovanie dezinformácií pre učiteľov stredných škôl (v réžii Informatika 2.0).

---

⁶⁴ <https://sebavedome.sk/>

⁶⁵ <https://www.checkbot.sk/>

⁶⁶ <https://www.facebook.com/sebavedomeslovensko/videos/743774052689445>

⁶⁷ <https://projekthope.sk/downloads>

Rada mládeže Slovenska

Platforma mládežníckych organizácií, ktoré sa venujú práci s mládežou a neformálnemu vzdelávaniu v rôznych oblastiach, vrátane mediálnej gramotnosti. Rada mládeže Slovenska sa tiež venuje výskumu mládeže, v rámci ktorého sleduje aj tému mediálnej gramotnosti.

V roku 2022 Rada mládeže Slovenska realizovala výskum *Klimatická kríza, globálne vzdelávanie, rozvojová pomoc*. Výskum bol súčasťou projektu *Porozumieť rozmanitosti: Podpora angažovanosti mládeže a osvetu rozvojovej spolupráce medzi širokou verejnosťou na Slovensku*. Obsahovo bol výskum zameraný na názory a postoje mladých ľudí ku globálnym problémom, k rozvojovej pomoci, ale aj ku klimatickej zmene. Súčasťou výskumu boli aj otázky o tom, aké zdroje informácií o svetovom dianí mladí ľudia využívajú, aký je postoj a prax overovania informácií a tiež aká je dôvera mladých voči médiám, vzhľadom na ich dôležitosť pri formovaní mladej generácie v sledovaných témach. Cieľovú skupinu predstavovali mladí vo veku 15 – 29 rokov.

ESET, s.r.o.

Technologická spoločnosť ESET stojí za portálom **Bezpečne na nete**. Cieľovou skupinou sú rodičia a učitelia, zámerom autorov príspevkov je poskytovať kvalitné a užitočné informácie zo sveta technológií. Časť obsahu webového portálu je venovaná aj deťom, ktorým autori približujú vybrané témy cez krátke edukačné videá pod názvom Animália.⁶⁸

Nadácia Orange

Lab Powered by Nadácia Orange

Nadácia Orange v roku 2016 pri príležitosti svojich 17. narodenín otvorila v spolupráci s Alianciou Stará tržnica a občianskym združením Connect unikátny priestor na stretávanie sa v kaviarni, naberanie nových digitálnych zručností vo vzdelávacomunitnej dielni, prácu freelancerov v coworkingovej časti, ale aj na usporiadanie workshopov, diskusií, tlačových konferencií. Kvalitné technické vybavenie dielne umožňuje každoročne organizovať workshopy 3D tlače, laseru, plotrov pre žiakov a študentov, kreatívne duše aj širokú verejnosť, kurzy šitia v šijacej dielni. Lab powered by Nadácia Orange aj vďaka pokračovaniu spolupráce s Nadáciou Orange umožňuje každému nahliadnuť a vyskúšať si, že tvoriť pomocou moderných technológií a postupov nie je vôbec ťažké.

---

⁶⁸ <https://bezpecnenanete.eset.com/sk/>

Festival pre dušu

Internetová poradňa IPčko v spolupráci s Nadáciou Orange zorganizovala *Festival pre dušu*, ktorý bol venovaný téme bezpečného internetu. Cieľom bolo naučiť rodičov, učiteľov a deti, ako sa vyrovnáť s nástrahami internetu. Záznam z celého livestreamu si je dostupný online.⁶⁹

Príručka *Bez nástrah online*

Psychológovia z internetovej poradne IPčko Zuzana Juránková a Marek Madro vydali v spolupráci s Orange Slovensko príručku s názvom *Bez nástrah online*. Ide o unikátneho sprievodcu online svetom pre rodičov a tých dospelých, ktorí chcú spolu s deťmi bezpečne spoznávať svet internetu.

www.beznastrah.online⁷⁰

Informačný portál v správe Orange Slovensko pre rodičov a učiteľov s cieľom informovania a prevencie rizík a nástrah online priestoru.

02 slovakia, s.r.o.

Osvetová kampaň *Zdieľaj s rozumom zameraná na boj s hoaxami, dezinformáciami a fake news*

Kampaň⁷¹ nadväzovala na predchádzajúce kampane *Nebuď pirát* alebo *Dátuj zodpovedne*. Odlíšovala sa najmä svojou komplexnosťou a širokým záberom, keď kampani predchádzal prieskum, ktorý pomohol identifikovať problémy a oblasti, ktorým by sme sa mali venovať. Odštartovalo ju deepfake video so slovenskou moderátorkou Zlaticou Puškárovou. Ďalšími aktivitami v rámci kampane boli spustenie webovej stránky⁷², na ktorej si návštevníci mohli spraviť kvíz mediálnej gramotnosti, ale najmä nájsť rady a návody, čo si všimnúť pri overovaní správ a ako nenaletieť nepravdivým informáciám. V kampani prehovorili slovenskí influenceri: Kristína Tormová⁷³, Fero Joke, Ján Koleník, ale aj bývalí autentickí konšpirátori, ktorí na základe faktov zmenili svoj názor. Osobné výpovede doplnili rady psychológov.

D.2 Zaviedla vaša krajina štruktúrované spôsoby komunikácie s národnými centrami Európskeho strediska pre monitorovanie digitálnych médií (EDMO) alebo preskúmala túto možnosť?

Stredoeurópske observatórium digitálnych médií (CEDMO)

Slovensko je súčasťou Stredoeurópskeho observatória digitálnych médií (CEDMO). Konzorcium CEDMO vedie Karlova univerzita (Česko). Tvorí ho tvorí osem partnerov a štyria subdodávatelia. Tím je zložený z vedcov, ktorí pôsobia na poli technických a humanitných

⁶⁹ <https://www.beznastrah.online/temy/zaciname-s-internetom/festival-pre-dusu-2022/>

⁷⁰ <https://www.beznastrah.online/o-programe/>

⁷¹ https://www.youtube.com/watch?v=1zg0_bRoj1U&t=12s

⁷² <https://datujzodpovedne.o2.sk/>

⁷³ https://www.instagram.com/p/CQu88DygPjF/?utm_source=ig_web_copy_link

odborov, novinárov a odborníkov na overovanie faktov. V rámci konzorcia je za vývoj technickej infraštruktúry zodpovedné Aténske technologické centrum (ATC) (Grécko). Odborníci z medzinárodnej tlačovej agentúry Agence France-Presse (AFP) a českej platformy Demagog.cz majú na starosti rýchle reagovanie na dezinformácie a priebežné overovanie faktov. Výskumníci z Kempelenovho inštitútu inteligentných technológií (KInIT) (Slovensko) a Českého vysokého učení technického (ČVUT), ktorí majú bohaté skúsenosti s umelou inteligenciou, NLP a strojovým učením, vyvíjajú metódy a digitálne nástroje na efektívnejšie a rýchlejšie vyvracanie dezinformácií. Ďalší členovia konzorcia skúmajú vplyv dezinformácií na spoločnosť. Medzi týchto členov patria Univerzita Karlova, Univerzita svätého Cyrila a Metoda v Trnave (UCM) (Slovensko) a Univerzita sociálnych a humanitných vied (SWPS) (Poľsko). Univerzita Karlova pritom prepája technické a humanitné vetvy konzorcia prostredníctvom interdisciplinárnych výskumných iniciatív.⁷⁴

Jednotku mediálnej gramotnosti CEDMO koordinuje Lucie Šťastná z Inštitútu komunikačných štúdií a žurnalistiky Fakulty sociálnych vied Univerzity Karlovej. Slovenský tím z Univerzity svätého Cyrila a Metoda v Trnave pod vedením Norberta Vrabca a Viery Kačinovej pracuje predovšetkým na aktivitách mediálnej výchovy pre slovenské publikum.⁷⁵ Tím vypracoval správu z výskumu zameraného na mediálne vzdelávacie projekty súvisiace s dezinformáciami v slovenskom prostredí.⁷⁶ Český a slovenský tím spolupracujú na vypracovaní porovnávacej štúdie, ktorá analyzuje vzdelávacie projekty zamerané na dezinformácie. Tím z Kempelenovho inštitútu inteligentných technológií pod vedením Jakuba Šimka vyvíja vzdelávacie digitálne hry s názvom "Factology Checker". Hráči budú mať možnosť naučiť sa analyzovať a hodnotiť určité typy mediálnych správ.

D.3 Aké opatrenia sa prijali vo vašej krajine s cieľom zahrnúť podporu a rozvoj zručností v oblasti mediálnej gramotnosti do formálnych učebných plánov na rôznych úrovniach, do počiatočného a nepretržitého profesijného vzdelávania učiteľov a školiteľov a sprístupniť príslušné zdroje v oblasti mediálnej gramotnosti verejnosti?

Kurikulárne zmeny a začlenenie mediálnej gramotnosti do nového obsahu vzdelávania

Od roku 2020 prebieha príprava nového obsahu vzdelávania. V roku 2022 bola v rámci týchto zmien vytvorená pracovná skupina pre mediálnu gramotnosť, ktorej úlohou bolo vytvoriť „vzdelávacie štandardy“, ktoré by sa stali podkladom pre začlenenie obsahov mediálnej výchovy do predmetov a vzdelávacích oblastí. Dokument pre mediálnu gramotnosť vznikol ako pracovný materiál v mesiacoch máj – september 2022. Obsah vymedzovali štyri komponenty: informačné zdroje a médiá, sociálne siete, reklama a

⁷⁴ <https://cedmohub-staging.eu/>

⁷⁵ <https://cedmohub-staging.eu/media-literacy/activities/#1667214532855-f02862d4-b729>

⁷⁶ <https://www.redalfamed.org/proceedings-vi-congreso-2022-arequipa>, str. 1109, in Spanish

mediálne účinky a komunikácia. Následne boli komponenty rozpracované do výkonových a obsahových štandardov, z ktorých „jadro“ bolo zapracované do vzdelávacích oblastí. Tým sa obsahy mediálnej gramotnosti stali súčasťou povinných štandardov.

Na vymedzenie mediálnej gramotnosti boli zároveň formulované základné spôsobilosti, ktoré sú súčasťou hlavných cieľov vzdelávania a výchovy (predstavené na verejnej konzultácii v decembri 2022).

Vymedzenie mediálnej gramotnosti v rámci cieľov výchovy a vzdelávania:

- prejavovať kritický a rozlišujúci postoj k médiám,
- interpretovať informácie a mediálne obsahy,
- eticky a korektne sa mediálne prezentovať,
- odhaľovať manipulatívne techniky a vyrovnávať sa s informačným preťažením a komercializáciou mediálneho prostredia.

Obsahy prierezových gramotností budú v obsahu vzdelávania rozvíjané dvoma spôsobmi.

1. Ako súčasť obsahov vzdelávacích oblastí.
2. Ako súčasť tzv. tematických dní, ktoré budú mať školy k dispozícii (4 dni v každom polroku). K tematickým dňom vzniknú aj podporné metodické materiály v rokoch 2023 a 2024 v spolupráci s pilotnými školami. Metodický materiál pre mediálnu gramotnosť bude vychádzať z pracovného dokumentu, ktorý bol vytvorený v lete 2022.

Mediálna gramotnosť ako súčasť žurnalistických a masmediálnych študijných programov

- **Univerzita Komenského Bratislava – Filozofická fakulta – Katedra žurnalistiky**⁷⁷

Súčasťou študijného programu Žurnalistika sú viaceré predmety zamerané na rozvoj mediálnej gramotnosti a kritického myslenia. *Mediálna výchova* je jeden z kľúčových predmetov, ktorý poskytuje študentom základný prehľad o fungovaní médií a mediálneho prostredia na Slovensku a vo svete. Študenti sú po absolvovaní tohto kurzu schopní vnímať rozdiely medzi informačnými zdrojmi a pochopia základy mediálnej výchovy. Okrem toho sú pripravení odovzdávať získané poznatky na stredných školách vo svojich domovských regiónoch na Slovensku. Predmet nie je kapacitne limitovaný, počas reportovaného obdobia išlo o cca 20 zapísaných študentov z Filozofickej fakulty UK na letný semester každého akademického roka.

Ďalšie predmety zamerané na praktickú, tvorivú mediálnu činnosť študentov sú *Časopisecká tvorba* a *Mediálny ateliér*. Po ich absolvovaní majú študenti informácie o tom, ako vyzerá redakčná prax a oboznáma sa s náplňou práce novinára. Sú oboznámení

---

⁷⁷ <https://fphil.uniba.sk/katedry-a-odborne-pracoviska/katedra-zurnalistiky/>

nielen s písaním, ale aj s manažovaním kolegov, prácou editora a korektora. Orientácia na otvorené zdroje a prácu so zdrojmi sú tiež dôležitou súčasťou študijného programu. Predmety *Médiá na internete*, *Úvod do štúdia médií* a *Computer Literacy* sa zaoberajú témami, ako práca s databázami a zdrojovaním, otvorené zdroje informácií, dezinformačná scéna a problémy spojené s fake news a hoaxmi. Študenti sa tiež dozvedia viac o sociálnych sieťach a ich vplyve na médiá. *Psychológia masovej komunikácie* študentom umožňuje lepšie porozumieť tomu, ako médiá ovplyvňujú spoločnosť.

- **Katolícka univerzita v Ružomberku – Filozofická fakulta – Katedra žurnalistiky**⁷⁸

V rámci študijného programu Žurnalistika majú študenti v magisterskom programe v ponuke predmet Mediálna výchova s dotáciou 2 hodiny prednášok a 1 hodinou cvičení týždenne. Cieľom predmetu je okrem rozvinutia poznatkov o oblasti mediálnej výchovy a gramotnosti napomôcť rozvoju kompetencií smerujúcich k aktivite študentov ako budúcich tvorcov mediálnych komunikátov v oblasti realizácie vzdelávacích workshopov, prednášok či textov zameraných na rozvoj mediálnej gramotnosti.

V rámci predmetov všeobecného základu bol v roku 2022 v rámci úprav študijných programov zavedený predmet Fakultný seminár 2 – Mediálna gramotnosť a digitálne technológie, ktorý je povinný pre všetkých študentov prvého ročníka bakalárskych programov na Filozofickej fakulte. Cieľom predmetu je priblížiť problematiku mediálnej gramotnosti pre prevažne študentov učiteľských programov a psychológie, aby mali poznatky o možnosti realizácie mediálnej výchovy ako prierezovej témy v rámci svojich predmetov alebo, v prípade psychológov, aby tému mediálnej gramotnosti začlenili do svojej budúcej praxe.

- **Prešovská univerzita v Prešove – Filozofická fakulta – Katedra komunikačných a mediálnych štúdií**⁷⁹

Študijný program mediálne štúdiá akreditovaný vo všetkých troch stupňoch štúdia (bc., Mgr. a PhD.) poskytuje študentom priestor na rozvoj mediálnych kompetencií v oblasti analýzy, tvorby a kritického myslenia o mediálnych obsahoch. Na bakalárskom stupni sa problematike mediálnej výchovy venuje povinný predmet mediálna gramotnosť a mediálna výchova, v rámci ktorého študenti realizujú modelové hodiny mediálnej výchovy na základných a stredných školách, predovšetkým v Prešovskom a Košickom kraji. Na magisterskom stupni absolvujú študenti končiacich ročníkov predmet rozvoj mediálnych kompetencií, v rámci ktorého sledujú aj aktívne projekty (najmä na Slovensku) a realizujú výstup zameraný na vybranú cieľovú skupinu s cieľom rozvoja vybraných mediálnych kompetencií. Problematiku mediálnej gramotnosti reflektujú aj záverečné bakalárske a diplomové práce (často s praktickým zameraním a overením v školskom prostredí). Počet absolventov na prvom a druhom stupni štúdia je priemerne

---

⁷⁸ <https://www.ku.sk/fakulty-katolickej-univerzity/filozoficka-fakulta/katedry/katedra-zurnalistiky/#submenu>

⁷⁹ <https://www.unipo.sk/filozoficka-fakulta/isms/katedry/komunikacne-medialne-studia/>

20, čo umožňuje pedagógom individuálny prístup ku študentom programu mediálne štúdiá. Viacerí absolventi po doplnení pedagogického vzdelania pôsobia ako učitelia mediálnej výchovy na základných a stredných školách.

- **Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave – Fakulta masmediálnej komunikácie⁸⁰**

Fakulta masmediálnej komunikácie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave získala v roku 2021 akreditáciu na nový doktorandský študijný program s názvom Mediálne a informačné kompetencie. Študijný program sa zameriava na nové a dôležité dimenzie mediálnych a komunikačných štúdií – mediálne a informačné kompetencie, kritické myslenie a mediálne vzdelávanie. Tie sú nevyhnutným predpokladom pre správnu orientáciu v prostredí digitálnych platforiem používajúcich čoraz sofistikovanejšie stratégie pre upútanie a udržanie pozornosti publika. Študijný program je zameraný na rozvoj mediálnych, informačných a digitálnych kompetencií s dôrazom na techniky kritického myslenia, ako nástrojov imunizácie jednotlivca voči onlinovým dezinformáciám a ďalším rizikovým aspektom mediálneho a informačného ekosystému. Doktorandi a postdoktorandi sa špecializujú na problematiku mediálnej výchovy, rozvoja mediálnej gramotnosti, mediálnych a informačných kompetencií. Cieľom je komplexný rozvoj ich komunikačných a analytických kompetencií, kompetencií k riešeniu problémov, kritického myslenia a schopnosti aktívne sa podieľať na vedeckom skúmaní aktuálnych spoločenských trendov súvisiacich s mediálnou komunikáciou.

Fakulta masmediálnej komunikácie v roku 2022 úspešne prešla re-akreditáciou študijného programu Aplikované mediálne štúdiá, ktorý poskytuje v bakalárskej a magisterskej forme štúdiá. Tento študijný program existuje už od roku 2011, kedy sa Fakulta masmediálnej komunikácie UCM stala prvou – a doposiaľ jedinou – fakultou na Slovensku, ktorá zriadila katedru mediálnej výchovy. Pracovníci katedry mediálnej výchovy majú za sebou široké spektrum aktivít zameraných na prípravu absolventov schopných orientovať sa v mediálnom prostredí, ktoré je stále komplikovanejšie a plné nových výziev, príležitostí i problémov. Príprava a odborná profilácia absolventov je orientovaná v dvoch nosných líniiach: Prvou z nich je práca priamo v mediálnych organizáciách, kde pôsobia ako redaktori, dramaturgovia, manažéri sociálnych médií, ako aj v iných tvorivých pozíciách. Druhou, nemenej dôležitou profiláciou je lektorská, konzultačná a poradenská činnosť v rôznych formách mediálneho vzdelávania, ale aj pri príprave vzdelávacích programov a rôznych mediálnych formátov určených pre detské a mládežnícke publikum.

Vzdelávanie učiteľov

Napriek snahám v minulosti zabezpečiť podporu pedagógov v oblasti mediálnej gramotnosti, stále na Slovensku absentuje systematická príprava budúcich pedagógov

---

⁸⁰ <https://fmk.sk/studijne-programy/ames-mik/>

v tejto problematike. Budúci učelia nemajú možnosť na pedagogických fakultách zvoliť si aprobáciu napr. mediálna výchova – estetika..., na fakultách s mediálnym zameraním zas chýba pedagogický rozmer. V nasledujúcej časti prinášame zoznam podporných vzdelávacích programov určených pre pedagógov, ktoré sa na Slovensku realizujú, prípadne boli počas reportovacieho obdobia pripravené.

- **Programy inovačného vzdelávania a odborné podujatia pre učiteľov vytvorené Národným inštitútom vzdelávania a mládeže v roku 2022 a zaradené do ponuky vzdelávania v šk. roku 2022/2023**

Využitie debaty a diskusie na podporu rozvoja kritického myslenia žiakov

Účastníci programov vzdelávania získajú vedomosti a zručnosti potrebné na realizáciu debaty a diskusie ako nástrojov riadeného procesu rozvoja kritického myslenia žiakov. Zážitkovým spôsobom budú pracovať s rôznymi ukážkami informácií, ktoré sa šíri medzi užívateľmi sociálnych sietí i v tradičných médiách s cieľom odhaliť mieru pravdivosti týchto informácií, identifikovať kľúčové myšlienky a predpoklady v argumentoch, rozpoznať dôležité súvislosti, správne interpretovať a rozlišovať údaje, fakty a domnienky, vyhodnocovať spoľahlivosť dôkazov uvádzaných na podporu tvrdení a pod. Vytvorených bolo 7 skupín vzdelávania, v školskom roku 2022/2023 zaradených do vzdelávania 150 pedagogických zamestnancov, z ktorých už 63 kurz absolvovalo.

Rozvoj mediálnej výchovy a mediálnej gramotnosti

Tvorba programu vyplynula z Akčného plánu na roky 2022 – 2023 k Národnej koncepcii ochrany detí v digitálnom priestore. Program je zameraný na rozvíjanie kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov v problematike výchovy a vzdelávania v oblasti mediálnej výchovy. Obsahom vzdelávania je poskytnutie poznatkov účastníkom vzdelávania tak, aby ich mohli účinne využívať vo výchovno-vzdelávacom procese, sprostredkovať im systémové nástroje na riešenie modelových situácií prostredníctvom didaktických metód a foriem týkajúcich sa zorientovanosti v prijímaných informáciách medializovaných explicitne aj mimovoľne. Súčasťou ponúkaného vzdelávacieho obsahu je aj téma, ako predchádzať podliehaniu nepravdivým, zavádzajúcim informáciám z dostupných médií a riešiť problémové situácie vyplývajúce z uvedenej problematiky. Program vzdelávania bol schválený 30. 11. 2022.

Workshop pre učiteľov zameraný na mediálnu gramotnosť žiakov a prevenciu nenávisťných prejavov v on-line priestore (november 2022)

Informačná služba Organizácie Spojených národov vo Viedni, Národný inštitút vzdelávania a mládeže a mimovládna organizácia ZARA so sídlom vo Viedni organizovali interaktívny workshop pre učiteľov, ktorý bol zameraný na rozvoj profesijných

kompetencií v oblasti zvyšovania mediálnej gramotnosti súvisiacej s bojom proti nenávisti v online priestore. Workshop bol určený pre učiteľov všeobecnovzdelávacích predmetov základných a stredných škôl nezávisle od dĺžky praxe. Pracovným jazykom bol anglický jazyk.

Digitálne technológie v prevencii

Počítačové hry a rôzne online aplikácie sa v súvislosti s prevenciou spomínajú skôr ako niečo, pred čím máme deti a dospelých chrániť. Cieľom webinára bolo ukázať, ako spraviť z technológií v prevencii užitočného spojenca. Spoločne sa pozrieť na rôzne možnosti využitia digitálnych technológií v preventívnych programoch. Ukázať niektoré projekty, ktoré využívajú rôzne online prostredia či virtuálnu realitu k nácviku sociálnych zručností a spoločne si vytvoriť online preventívnu únikovú hru.

- **Iné vzdelávacie aktivity pre učiteľov a zdroje v oblasti mediálnej gramotnosti**

V roku 2022 získala Filozofická fakulta Prešovskej univerzity (FF PU) grant z prostriedkov Úradu vlády SR zameraný na problematiku propagandy a manipulácie informácií na internete. Obsah projektu sa stal zdrojom pre program inovačného vzdelávania pre učiteľov druhého stupňa, učiteľov stredných škôl a učiteľov profesijného rozvoja. Program **Bezpečnosť detí a žiakov v digitálnom priestore. Propaganda a manipulácia informácií na internete** má rozsah 50 hodín a bol schválený rektorom univerzity, ktorý udelil fakulte právo uskutočňovať inovačné vzdelávanie do roku 2027. Realizátormi projektu sú členovia Katedry komunikačných a mediálnych štúdií FF PU. Výstupom bude webová stránka s materiálmi od lektorov z PU, ale aj od učiteľov zapojených do vzdelávania (záznam – vyše 100 diskusií so žiakmi a študentmi na témy súvisiace s projektom s cieľom podporiť kritické myslenie). V máji 2023 by malo vzdelávanie ukončiť 23 učiteľov prevažne z Prešovského kraja.

Občianske združenie Vlčatá realizuje projekt **Šírenie povedomia o pozitívnych aspektoch hier a technológií**, ktorého cieľom je zapojenie hier a technológií do vzdelávania a výchovy. Program sa realizuje formou webinárov alebo prednášok na školách a pedagogických fakultách. Medzi sprievodné aktivity patrí písanie príspevkov a recenzií na hry na webový portál vlcata.sk, kde počas pandémie vznikla sekcie Učíme online, realizácia webinárov. Počas reportovacieho obdobia uskutočnilo občianske združenie 35 prednášok na školách a pedagogických fakultách a podarilo sa mu vyškolíť 1250 učiteľov.

Ďalšou aktivitou OZ Vlčatá.sk je projekt **InoŠkola**⁸¹ – hľadanie a oceňovanie inovatívnych škôl na Slovensku. Odborná porota vyberie najlepšie školy z regiónov, ktoré vedú ako

---

⁸¹ <https://inoskola.vlcata.sk/o-projekte/>

zvýšiť motiváciu, ako využívať technológie a ako zvyšovať záujem o učenie. Víťazné školy sa potom na rok stanú Regionálnym hubom inovácií – akýmsi strediskom, odkiaľ budú môcť okolité školy čerpať inšpiráciu a preberať dobrú prax. Pridelená asistentka alebo asistent im pomôže zorganizovať konferenciu. Okrem toho získajú niekoľko zaujímavých nástrojov, ktoré môžu ich inovatívnosť posunúť ešte o krok ďalej. Cieľovou skupinou projektu sú učitelia, v reportovacom období sa uskutočnilo približne 50 aktivít a vyškolilo 1 500 pedagógov.

Občianske združenie Zmudri realizuje program **Zmudri do škôl**.⁸² Ide o bezplatný rozvojový program pre učiteľov a žiakov základných škôl a všetky typy stredných škôl. Tento program je nadstavbou k bežnému používaniu voľne dostupných video kurzov na online platforme Zmudri.sk. Momentálne je to polročný program, počas ktorého učitelia odučia vybraný tematický modul v jednej triede. Učiteľ si vyberie 1 modul, ktorý absolvuje v 1 triede. Jeden modul obsahuje 10 video kurzov, s ktorými musí odučiť cca 10 hodín. Na vybraných školách po celom Slovensku realizuje organizácia Zmudri workshop 2x45 minút na tému: „Kritické myslenie a sociálne siete“. Vybraných 50 učiteľov absolvuje sériu 5 online workshopov (1 workshop = 2 hodiny) na tému: „Ako vyučovať kritické myslenie“. Cieľom programu je prehĺbovať spoluprácu s učiteľmi, ktorí používajú materiály od Zmudri, zlepšovať ich zručnosti a systematicky merať vzdelávací dopad video kurzov na žiakov. Ročne sa programu zúčastní cca 200 učiteľov a 4 500 žiakov.

Spoločnosť Google vytvorila v spolupráci v spolupráci s expertmi na internetovú bezpečnosť z organizácií iKeepSafe a Online Family Safety Institute program pre učiteľov **Hrdinovia internetu**, ktorý poskytuje pedagógom nástroje a metódy potrebné pri učení základov digitálnej bezpečnosti a občianstva. Pre učiteľov základných škôl pripravili školenia, na ktorých sa naučia, ako na hodinách pracovať s pripraveným učebným plánom a dobrodružnou hrou Interland, vďaka ktorej je učenie sa digitálnej bezpečnosti a občianstva zábavnou skúsenosťou.⁸³

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie vytvoril **obsahový štandard pre prevenciu rizikového správania, konkrétne časť pre prevenciu problematického používania digitálnych technológií, sociálnych sietí a videohier**. Materiál je určený pre pedagogických a odborných zamestnancov v rezorte školstva, jeho cieľom je skvalitnenie a zjednotenie poskytovania odbornej činnosti deťom/žiakom s rozmanitými výchovnými a vzdelávacími potrebami a ich rodinám na celom Slovensku. Vytvorenie štandardov zvyšuje efektivitu vykonávanej činnosti poskytovanej odbornými a pedagogickými zamestnancami, školským podporným tímom a zariadeniami

---

⁸² <https://zmudri.sk/zmudri-do-skol>

⁸³ <https://www.hrdinoviainternetu.org/oprograme>

poradenstva a prevencie, čím prispievajú aj k väčšej inklúzii a zjednoteniu poskytovanej odbornej činnosti deťom/žiakom a ich rodičom.⁸⁴

Pri FMK UCM realizuje svoju činnosť od roku 2010 IMEC – **Medzinárodné centrum pre mediálnu gramotnosť**, ktoré pôsobí koordinačné, výskumné a vzdelávacie centrum zamerané na aktivity v oblasti z mediálnej výchovy. Cieľom centra je poskytovať odbornej i laickej verejnosti komplexné informácie a výskumné materiály o tejto problematike. Jednou z významných aktivít centra je vytvorenie a prevádzkovanie odborného informačného portálu mediálnej výchovy⁸⁵, ktorej súčasťou je aj rozsiahla databáza materiálov, ktorú môžu využívať pedagógovia v rámci rozvoja mediálnej kompetencie žiakov. Výskumná činnosť zahŕňa rôzne aspekty skúmania úrovne mediálnej gramotnosti dospeléj populácie, ako aj detí a mládeže v podmienkach Slovenskej republiky. V minulosti centrum realizovalo aj výskumy implementácie mediálnej výchovy v podmienkach slovenských základných a stredných škôl.

---

⁸⁴ <https://vudpap.sk/x/projekty/standardy/obsahove-standardy/>

⁸⁵ www.medialnavychova.sk

E. Opatrenia a metódy hodnotenia

E.1 Používa vaša krajina alebo by chcela zaviesť opatrenia na posúdenie vplyvu regionálnych alebo vnútroštátnych mediálnych iniciatív vrátane ukazovateľov merania výkonnosti na posúdenie vplyvu opatrení a metód v oblasti mediálnej gramotnosti? Ak áno, uveďte a popíšte tieto opatrenia a ich výsledky.

Na základe našich dostupných informácií Slovensko v súčasnosti nemá zavedené žiadne systematické opatrenia, ktoré by posudzovali vplyv regionálnych alebo vnútroštátnych mediálnych iniciatív.